

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

181. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi augusztus 11

ELOFIZETESI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktak rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETESEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldal 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldal 8 lej negyzeccentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Az intrika-malom

— Bosznia, igen, igen Bosznia. Az ott van valahol a Fekete-tenger mellett, valahol szemben Kairóval! — mondotta most huszonöt esztendeje a yenki, amikor az osztrák-magyar hadsereget a legfelsőbb hadvezetőség készenlétbe helyezte, mert sem Bosznia, sem Herzegovina nem akarta szó nélkül tudomásul venni az okkupációt.

És ezzel el is intézte a yenki az egész kérdést és nyugodtan tovább rágta a gummit. Egyezkedéscsászárként azután nagyot csodálkozott azon, hogy — kiűrt a világháború.

Európa belvillongásoktól és fasiszta ideológiától fűtött polgársága most ugyanolyan közlegyintéssel intézi el Kubát, mint ahogyan az amerikai 1908-ban észre sem vette Boszniát.

Holott ez is világháború.

— Igen, Kuba, Mexikó, Peru, Chile, Columbia, Bolivia... Igen, igen, ott a Panama csatorna környékén, ahol sokat loptak a mérnökök, mikor építették...

Igen: Kuba az új világháború magva. És éppen ezért jó lesz sürgősen elővenni a térképet és a lexikont. Nagyon kellemetlen lenne ugyanis, mikor a bakát, a szép csukaszürke új mundurba öltöztetett bakát behajózzák és a baka azt sem tudná hirtelenében, hogy melyik világrészben van az a „Schwarmli-
nia”, amelybe viszik.

A kubai forradalom kimeneteléről és hatásáról ma még jóslgatni sem lehet, de annyi máris biztos, hogy Roosevelttől a kazánt. A középamerikai kis államok az Egyesült Államoknak éppen olyan gyarmatai, mint amilyen gyarmata ma Franciaországnak a Kongó, vagy Olaszországnak Marokkó. Amerika voltaképpen innen gazdagodik, innen zsákmányol és innen szipolyoz és a bankokráciát, a Wall Streetet, mindaddig, amíg ezek az amerikai kisállamok hagyják magukat és fel nem láznak, megtörni nem lehet.

Amerikában már odáig ért a helyzet, hogy ott is csak a tőke gazdag. Ez a tőke nem akar beletörődni Roosevelttel határozott és újfajta gazdasági rendszerének kiépítésébe. Egész Amerika pedig mellette áll, csak éppen a bankok és nagy ipari konszernek tiltakoznak ellene. Aki itt győzni akar, annak előbb le kell törni — a nagy vagyonok erejét. Mivel pedig a nagy vagyonok nem a felvilágosodott és individualis amerikai állampolgárból, hanem kubai, chillei, mexikói és egyéb exotikus gyarmatokból gazdagodnak, ezeket a gyarmatokat kell az amerikai tőkés lába alól kihúzni.

Ez a körmonfont akció látszólag elszigetelt amerikai belügy, valójában azonban ebből a „Bosznia—Herzegovina kérdésből” sarjad ki a világháború.

A kubai ügy nyomán előbb csak Dél és Észak csatáját hívja életre a féltékenység, de ennek a háborúnak függvénye a japán leszállásból való kirohanás és a Távol Kelet piacainak annektálása is. Amerikára ebben a percben csak az egész világ haragszik. Ázsia azért, mert a japán imperializmus terjeszkedésének mindig Amerika az akadály, Európa meg azért, mert az amerikai gazdaság és valutapolitika amellett, hogy veszedelmes kísérlet, még a nemzetközi piacok versenyfeltételeit is megsúlyosbítja.

Amerika a nagy verekedésben még sohasem vészelt. Évszázadok óta izoláltan él és gazdagodik. Érinthetetlen és csonkithatatlan, elválasztja az Óceán és elválasztja a Monroe-elv merevsége.

A világháború óta beleavatkozott az európai politikába, a világháború óta lenyűgözte a nemzetközi piacokat, a világháború óta adószavazatlusává tette Európát.

Ezért fizetni kell. Végezni kell vele. Be kell nyomnia abba a masszába, amelyet meg-
őröl az európai intrikamalom.

Ez a Kuba nagyszerű alkalom.

Roosevelt vagy feleszmél és visszavonul, vagy egyszer csak, váratlanul és dühösen, megszólalnak a — „dunai monitorok Belgrád-
alatt”

Készül a balkáni államok kereskedelmi uniója

Litvinov és Titulescu athéni látogatásának hírének még nem erősítették meg

Páris, augusztus 10

A Le Temps értesülése szerint a már régebben tervezett és diplomáciailag kellően előkészített athéni balkán-értekezletet rövidesen megtartják. Az értekezleten Görögország, Románia, Bulgária és Jugoszlávia külügyminiszterei illetve küldöttjei vesznek részt.

A nyilvánosságnak megfogalmazott célkitűzés ez: létrehozni a balkáni államok kereskedelmi és tengerészeti unióját. Eszközök a cél elérésére: az értekezleten résztvevő államok kölcsönösen alkalmazzák egymással szemben a preferenciális vámrendszert s ennek a keretén belül új egyezményeket kötnek a kikötői díjak és vámdíjszabások csökkentésére.

A francia sajtó nagy általánosságban melegen ír a kezdeményezésről, hangot ad azonban annak a véleménynek is, hogy Athénben minden bizonnyal távolabbi célokra mutató politikai tárgyalásokra is sor kerül. Voltak hírek arról is, hogy Litvinov is ellátogat Athénbe, ahol találkozni fog Titulescu román külügyminiszterrel, erről azonban az újabb jelentések már nem írnak semmit.

IRORSZAG IS...

DE VALERA

visszaállítja a diktatúrát és feloszlatja a parlamentet

A hadsereg nagy felvonulása elmaradt, de a köztársasági csapatokat nem lehet szélnek eresztetni

Dublin, augusztus 10.

A kubai polgárháborúval szinte párhuzamosan halad a végkifejlet felé az ír szabadállam forradalma.

Többször közöltünk már jelentéseket arról, hogy a szélsőjobboldali izgatások következtében a csak nemrégiben szabaddá lett állam legnagyobb veszedelme az a polgári hadsereg lett, amely a köztársasági eszme jegyében diadalra segítette De Valera eszméit és kiűzte Irország teljes függetlenségét. De Valera, a diktátor, aki a függetlenség kivívása után alkotmányt és parlamentet adott az országnak, rövidesen szembe találta magát egyrészt régi fegyvertársaival, másrészt a demokratikus államforma legfőbb külső tényezőjével, a parlamenttel.

Alig egy héttel ezelőtt jelentettük, hogy a diktátor elrendelte a szabad köztársasági csapatok feloszlását és lefegyverzését s egyúttal kiadta a fegyvertartási tilalmat is. A kiadott rendelet azonban nem lehetett végrehajtani, mert a szabadcsapatok most már nem engedelmesskedtek, hanem kijelentették, hogy az elmúlt vasárnapra fegyveres felvonulást tartanak. A kormány a felvonulást is betiltotta, de a szabadcsapatok vezérkara nem vette tudomásul a tilalmat s bejelentette, hogy a fegyveres felvonulást azért is megtartja.

Valami azonban mégis közbejött, mert a vasárnapra tervezett felvonulás elmaradt.

A csapatok feloszlása azonban nem sikerült azóta sem s így úllundóan a kormány feje fölött függ a veszedelem, hogy azok a fegyveres alakulatok, amelyeket De Valera hívott életre, most De Valera és kormánya ellen fordulnak.

Az utcai összetűzések és harcok is állandóan ismétlődnek. Az elmúlt éjszaka Dublin egyik főutcáján véres összetűzés keletkezett egyrészt a kormány hívei és

a köztársasági feloszlásra ítélt csapatok között, másrészt a kormánnyal éles ellentétbe került ellenzéki fasiszták és a kor-

De Valera

mánpárti tömegek között. A verekedésbe, amely szinte óra hosszat tartott és számos sebesülést eredményezett, a rendőrség, sőt a katonaság is beleszólt.

A szabad Irországnak egyébként rendkívül meleg napja volt szerda is. De Valera diktátor ugyanis kijelentette, hogy a forradalom és a véres polgárháború megelőzése érdekében

visszaállítja a teljes diktatúrát és feloszlatja a parlamentet.

A nyilatkozat híre óriási izgalmat váltott ki egy a fővárosban, mint a vidéki városokban. A parlament feloszlata és a diktatörikus eszközök erőteljes alkalmazása azt jelenti, hogy a szélső jobboldali alakulatok elvesztik kiélési lehetőségeiket, tehát tehetetlenekké válnak. Érthető, ha a kezeik között levő eszközöket most már sürgősen fel akarják használni arra,

hogy akár a diktátorral szemben is a maguk eszményeit érvényesítsék a kormányzásban.

Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy hová fejlődnek a dolgok. Londonban, ahol nagyon élénken figyelik a fejleményeket, úgy vélekednek, hogy De Valerának nagyon meggyöngyült a helyzete, miután azonban rendelkezik még fegyelmezett és hűséges csapatokkal, valamint kitűnően felszerelt rendőrséggel, bizonyos, hogy megkísérli az ellenállást, ebben az esetben pedig a polgárháború elkerülhetetlennek látszik.

Egyes hírek szerint a köztársasági szabadcsapatok vasárnap megtartják elhalasztott fegyveres felvonulásukat, amiből könnyen kirobbanhat a forradalom.

AZ IR FORRADALOM GAZDASÁGI HATÁRA

Az ír szabadállam növekvő politikai feszültségei azt igazolják, hogy De Valera kormányának még sokkal nagyobb nehézségei vannak, mint ahogyan azt a februári választási győzelemnél várni lehetett. A De Valera-kormány rendkívül élesen angolelles politikája már több súlyos gazdasági intézkedésben megnyilvánult. Anglia vámszigorításokkal felelt. Tehát valóságos gazdasági háború tört ki, mire az ír kormány csomó intézkedést tett arra vonatkozólag, hogy az ír gyártmányok számára új piacokat találjon. Ezek az intézkedések azonban a világválság és a határok egyre szigorubb lezárásának következményeképpen eredménytelenek maradtak. Nem is lehetett azt várni, hogy az oly szoros angol-ír gazdasági kapcsolatokat, amelyek abban is kifejeződtek, hogy Anglia az ír exportnak 80 százalékát vette föl, egykönnyen más kapcsolatokkal lehet helyettesíteni. Ezt ír ipari és mezőgazdasági körökben, amelyek teljesen Angliára vannak utalva, már he is látták és most a béke mellett foglalnak állást. A kibékülés lehetőségei adva is vannak. A közvetített hírek szerint Havenga délafrikai miniszter vállalta, aki a minap érkezett Dublinba

Megkötötték a dernatatarosi békét

Nagyvárad, augusztus 10

Néhány napos tárgyalás után végre létrejött az egyezség a dernatatarosi bányatársulat és munkásai között. A megbeszélések azon az alapon folytak, hogy a munkások azonnal megkapják hátralékos béreik tiz százalékát, s emellett a társulat kötelezi magát arra, hogy minden egyes vagon kitermelt aszfalt után ötezer lejt ad át a kinevezett zárgondnoknak a munkások bérhátralékai javára. Kötelezi magát a vállalat arra is, hogy 5 évig foglalkoztatja a munkásokat s a havi aszfalttermelést husz vagonról harmincra emeli fel.

Remélik, hogy a hátralékos munkabérek ügye ilyenformán egy félévén belül rendeződik. A munka állítólag már ezen a héten kezdetét veszi.

Ötszázalékos adókedvezmény

Bukarest, augusztus 10.

A pénzügyminisztérium ismételt felhívja az összes adózók figyelmét arra, hogy mindazok, akik aug. 31-ig kifizették esedékes mezőgazdasági, ingatlani, kereseti, fizetés utáni, kereskedelmi, ipari, globális vagy betétadójukat, öt százalékos kedvezményben részesülnek.

Ez az intézkedés azért történt, — folytatja a miniszteri közlemény, — hogy az adózóknak megkönnyítsék hátralékaik ki egyenlítését. Egyben tekintetbe vették, hogy az idén a kivetés bizonyos késedelmekkel történt.

Szeptember elsejétől kezdve azonban nincs kedvezmény s nincs kegyelem és a törvény előírásait az adóbehajtásra vonatkozó szigorral alkalmazni fogják.

A császárfürdői uszóverseny

Budapest, augusztus 10.

A Császárfürdőben kedden tartották meg a németek ellen küldendő uszók selejtező mérkőzését, amely az alábbi eredménnyel végződött:

100 méteres gyorsuszás: 1. Csik 1 perc 0.4 másodperc.

100 méteres hátuszás: 1. Bicskey 1 perc 14.8 másodperc.

400 méteres gyorsuszás: 1. Lengyel Árpád 5 perc 14.8 másodperc.

A selejtezőmérkőzést szépszámu közönség nézte végig.

Medencéből kikötő: ez Cherbourg

Páris, augusztus 10.

A francia köztársaság elnöke megnyitotta az új cherbourgi pályaudvart. Ez az egyszerű hír egy 1781-ben megkezdődött és csak most befejeződött fejlődés utolsó állomását jelenti.

Cherbourg a kontinens legnyugatibb nagy kikötője. 1881-ben nagy gátat építettek, amely az óceánt elzárta és 1500 hektár kiterjedésű zárt bazent alkotott. Ezt a medencét lassanként olyanynyira kimélyítették, hogy most már a leghatalmasabb óceáni gőzösök is befuthatnak a zárt kikötőrézsbe. Most megnyitották az új tengerparti pályaudvart is, amely lehetővé teszi, hogy az amerikai utasok egyenesen a pályaudvaron szállhassanak át, ahonnan közvetlen vonattal utazhatnak Páris felé.

A pályaudvar építésénél azt az ornamentikát, amit mi azelőtt szépnek tartottunk, mellőzték. Az esztétikai hatást a vonalak tisztasága és az elrendezés célszerűsége által érik el.

Ezzel egyidejűleg tökéletesítették a Páris és Cherbourg közötti vonatösszeköttetést is. Az explóziós motorok által hajtott Bugatti-autómotorok beállításának következtében a 321 kilométeres távolságot három óra alatt futják be. A szerelőnyének a négy, egyenként 200 lóerős motor óránkénti 173 kilométeres gyorsaságot kölcsönöz. Ennél gyorsabb menetideje a világot egyetlen vonatainak sincsen.

Cherbourg biztosítja egyébként a leggyorsabb összeköttetést Amerikával és ezért a kikötő forgalma állandóan emelkedik. 1913-ban a személyforgalom 68.000 fő volt, 1927-ben már 200.000, 1932-ben pedig, minden válság ellenére, 104.502 ember utazott Cherbourg-ból Amerikába.

Megemlítjük még, hogy az új pályaudvar szerelőnyei a hajókról automatikusan rakják át a csomagokat, ugyancsak a vonatokról is a gőzösökre, így tehát az átszállás és kábelmentesül rövid idő alatt történik meg.

Dollfuss római útja előtt

Olaszország Ausztria és Magyarország között vállalja a közvetítést

Hitler ígéretet tett a Ducenak, hogy megszünteti osztrákellenes propagandáját

Bécs, augusztus 10

Az osztrák lapok nagyon bőszesen foglalkoznak Dollfuss kancellár esedékes római látogatásával. Kialakult véleményük szerint Mussolini Közép-európa ujjaépítésénél nagyon fontos szerepet szánt Ausztriának és Magyarországnak, mert ennek a két államnak a gazdasági együttműködésére akarja felépíteni korszerűsítő tervét. Miután azonban Ausztria és Magyarország teljes gazdasági kiegyenlítődése a gazdasági adottságok miatt sem lehetséges,

Olaszország vállalja a közvetítő szerepet, aminek a gyakorlati értelme az lesz, hogy az eddigi Hamburg felé irányított osztrák és magyar export most a trieszti kikötő felé veszi az útját és bizonyos kötött formák mellett bekapcsolódik ebbe a kereskedelmi vonalba a levantai piac is.

Ausztriának nagy okai vannak arra, hogy bízzék az olasz kezdeményezés sikerében. Halálal tartozik a Ducenak azért is, mert megbízható hírek szerint Mussolini ígéretet vett a német birodalmi kormány olaszországi követétől, hogy

Ausztria elégtételt kap majd a Hitler-kormánytól és megszűnnek a Dollfuss-kormány ellen irányuló nemzetiszocialista támadások és izgatások. Ausztriában ezek szerint úgy tudják,

hogy amíg a francia és angol kormányok demarssal akartak Németországra hatni s kitétek magukat a merev visszautasításnak, addig Mussolini szép csendben, személyes tárgyalások alapján rendbehozta az osztrák-német ellentét kérdését is.

Rómából érkezett újabb jelentések ismételt megerősítik azt a hírt, hogy

a nemzetiszocialista kormány komoly ígéretet tett a berlini olasz nagykövetnek az osztrák-német ellentétek elsimítására.

Az ígéret szerint

a német kormány teljes elégtételt ad Ausztriának és ezentul mindent elkövet, hogy a két ország között olyan barátságos hangulat teremtsődjék, amilyenre az olasz politikai elképzeléseknek szükségük van.

Bécsben a Rómából érkezett jelentés igen nagy és jóleső feltűnést keltett. Az osztrák politikai körök komolyan hiszik, hogy Hitler be is tartja azt az ígéretet, amit az olasz követen keresztül Mussolininek tett, hiszen a német kormánynak is politikai érdeke, hogy jó viszonyban legyen Olaszországgal.

Bécsi jólértesült helyen odanyilatkozott, hogy Dollfuss kancellár bejelentett római utazásának nincs különleges politikai jellege s hogy az utóbbi napok politikai eseményeivel nem áll összefüggésben. Eppen így nincsen összefüggésben Gömbös magyar miniszterelnök minapi római útjával sem. Az természetes, hogy egy

kormányfő látogatásánál az időszerű kérdéseket megbeszéljük. A szövetségi kancellár két utolsó római látogatása alapján a Vatikánnak szól. Most már a Quirinai kérte meg a kancellárt egy látogatásra. Az utazás időpontja még nincs megállapítva. Mussolini éppen a a hadgyakorlatok idején, vagy pedig a hadgyakorlatok befejezése után következik be.

Más oldalról azt az információt adják, hogy a kancellár római útjára csak augusztus 16 után kerülhet sor, mert e napon az osztrák kormány rendkívül fontos minisztertanácsot tart, amelyen alkotmányos kérdésekkel foglalkozni.

A párisi „Intransigeant” Dollfuss útjával kapcsolatban azt írja, hogy a két kormányfő ezutal

fel fogja göngyölni az összes fontos politikai problémákat.

A Mussolini-Gömbös találka sok kérdést tisztázott és így

Mussolini már tisztán kifejezheti Balkán politikáját Dollfuss előtt.

Kétségetlenül tárgyalni fognak a trianoni békeszerződés revíziójáról is.

A szövetségi kancellár kérni fogja az osztrák rendőrségi erők nagyobbitását is hogy így a kormány készen állhasson egy fasiszta puccsal szemben.

Mussolini értesülések szerint hajlamos Dollfuss indítványait magáévá tenni.

Augusztus 7-július 1

Huszévi szolgálat után még ötheti potya-munkát végez a kidobott tisztviselő

Dolgozik a Betegsegélyező bukaresi minősítő bizottsága

Csikszereda, augusztus 10.

Az utóbbi időben céltudatosan, előre kidolgozott tervek szerint igyekeznek a köztisztviselők közül kiadni a magyar tisztviselőket. A vasutól egyszerűen kiberdalták a magyar alkalmazottak tömegeit. Az egyes hivatalokba alig lehet magyar embert látni. Ezeknek is nyugdíjazás útján kifelé áll a szekerük rudja s így hihetetlenül rövid idő alatt elérte a türelmetlen sovinizmus azt, hogy a magyar nemzetiségű képzett emberek hada munka hiányában az utcákon csavarog.

A kisebbségek kiszorítása legutóbb a tár-

sadalom biztosító intézeteknél jutott teljes egészében diadalra. Az új törvény alapján a betegsegélyező régi tisztviselőit egy Bukarestben működő bizottság saját belátása szerint minősítette és vette át. A minősítések során, minden bizonnyal nem tévedésből, a magyar alkalmazottak túlnyomó része egyszerűen „főlöszlegessé” vált. Ezek nevei nem jelentek meg a hivatalos lapban, viszont arról sem értesítették őket, hogy el lettek bocsátva.

Most aztán az ügyvel kapcsolatban kellemtelen meglepetés érte a csikszeredai társadalom biztosító fiók hat tisztviselőjét: négy

magyart és két román. Hetedikén délelőtt megjelent a hivatalban egy központi felügyelő és a hat tisztviselőnek, akik közül a négy magyar tisztviselő 20–30 évi szolgálattal rendelkezik, egy-egy értesítést adott át, melyben röviden az állott, hogy

július hó elsejével az intézmény kötelekéből el vannak bocsátva.

Tévedésről szó sem lehet: a társadalom biztosító felügyelője augusztus 7-én délelőtt személyesen adta át a július hó elsejei hatállyal bíró elbocsátó értesítést a még serény hivatali teendőikkel elfoglalt és mit sem sejtő tisztviselőknek.

Ugyanakkor kiadta a rendelkezést is, hogy délután szabályszerű jegyzőkönyv alapján adja át mindenki a hivatalát és többet szolgálatára ne jelentkezzenek.

A végrehajtás már gyorsan ment. A betegsegélyező hivatal iroasztalai mellett megoszult tisztviselők nyolcadikán reggel már munkanélkül lézengtek az utcán, azzal a keserű tudattal, hogy hosszú évek fáradságtalan munkásságát közel másfél hónapi díjtalan „tűkórás”-sal hálálta meg magas kenyéradójuk.

Értesüléseink szerint az elbocsátó rendelkezést azonnal perrel fogják megtámadni a kenyér nélkül maradt tisztviselők.

Herriot írja:

A szociális forradalom kérdésében Hitler megcsalta a német népet

Németországnak szüksége van a békére, hogy előkészítse a háborút

Páris, augusztus 10.

A kamara külügyi bizottságának elnöke, Herriot volt miniszterelnök a Petit Journal legutóbbi számában heves kirománást intéz az új Németország ellen. Herriot cikkét a következő szavakkal zárja:

— Gyakran kérdezik, hogy a nemzetiszocialista Németország háborút vagy békét akar? Meg vagyok győződve arról, hogy egy ideig békére van szüksége, hogy ezalatt rendszeresen és tudományosan előkészítse a háborút. Ez az oka Németország ügyes csatlakozásának is a négyhatalmi egyezményhez. A nacionalszocializmus a német népet a szociális forradalom kérdésében megcsalta. A német nép ezt hamarosan észre fogja venni, mert mi

meg vagyunk győződve arról, hogy a munkanélküliség növekvő mértékben továbbra is fokozódik. Másrésztől a politikai reakció és a nagynémet gondolatok való visszatérés megerősödött. Ennek a reakciónak lényegesebb vonásai: az antiszemitizmus üldözés tartóssága és a katolicizmus elállamosítása, a politikai gyilkosság dicsőítése, a rendszeres háborús uszítás és a fajmateriaлизм fejlődése. Itt vitathatatlan igazságokról van szó — zárja le cikkét Herriot — amelyeket szenvedély és gyűlölet nélkül, de mély sajnálkozással állapítunk meg, leszögezve, hogy Németország, amely egykor oly magasrendű szerepet játszott az európai civilizáció művében, mélyre süllyedt. Ilyen körülmények között Franciaországnak, in-

kább mint valaha, a szellemi szabadság fellegetőzésének kell maradnia, amelyet a nacionalszocializmus üldöz.

Egyébként Herriot kísérelével együtt megérkezett Piräusba, Athén kikötőjébe, ahonnan Athénbe ment. A vendégeket a görög kormány nagy ünnepélyességgel fogadta.

AZ INTERNALT ÉS A RUZS

Egyébként a német internálók táborok áldozatainak száma egyre gyarapodik. — Dethmoldból érkező jelentés szerint Fechenbach Fülöpöt, aki az egyik szociáldemokrata lapnak volt a főszerkesztője, Warburg közelében a fegyőrök agyonlőtték. A jelentés szerint Fechenbach, akit mindjárt a Hitler-uralom elején tartóztatnak le, szökésben volt és a fegyőrök azért használták fegyverüket.

*

Göring porosz miniszterelnök Obersalbergbe érkezett, ahol az üdülő Hitler kancellárral fog megbeszéléseket folytatni.

A nacionalszocialista párt breslaui kerületi bizottsága rendeletet adott ki arról, hogy a párt gyűlésein kifestett arcú nők nem jelenhetnek meg. A rendelet végrehajtását ellenőrizni fogják.

KOSZTOLÁNYI DEZSO:

Művészet és öncsalás

Miért szép ez vagy az a költemény? Miért is közli velünk a szépségét? Mi a szépségének a titka és veleje? Ezekre a kérdésekre gyakorlatban könnyebb felelni, mint elméletben.

A szépség tudományának van egy iránya, mely Schiller-től és Hartmann-tól kezdve F. T. Vischer-ig és Konrad Lange-ig azt vallja, hogy a szépség egy eszméletlenség és visszfénye, szóval egy nemlétező valami, ami bennünk ébred tudatra. Mi vagyunk létrehozói, hordozói. Művészi tevékenységünk s úgy támad, hogy érdekeskedésünk pörbe száll értelmi bírálókészletünkkel. Egy darabig közöltük mozgalmunk, tévován, mint az inga. A valóság és a képázat közt lengünk. Aztán a küzdelem a képázat javára dől el. Ez azonban hangsúlyozza Konrad Lange — csak akkor történhet meg, ha bennünk már eleve némi elfogultság van a művészi alkotás mellett. Ilyenkor „tudatos öncsalás”-sal dolgozunk. Aki ezt nem előlegezi, az a legnagyobb remekművet sem érheti meg.

Minél többet töprengnek a szépség mivoltáról, ennek a foltozásnak kel igazat adnom.

Erre egy ríktó példát hozok föl. Walt Whitman egy kétsoros költeményét: a „Szép asszonyok”-at. Hires, méltán bámult vers ez. Minden angolnyelvű versműteményben ott szerepel. Az amerikai költő egyszerűségét, gyermekiségét, gyermekségét és gyermekességét, szeszélyét, szenvedélyességét szinte dióhéjban mutatja be. Annakidején én is fölvettem háromkötetes antológiámba, a „Modern költők”-be. Így szól:

„Asszonyok ülnek, vagy mennek — egyikük öreg, másikuk fiatal — Szépek a fiatalok! de az öregek még szebbek!”

Aki ezt hidegen, pusztán az eszével olvassa, elcsagja magát. Talán kaján jókedvében föl is kiált: „Hát akkor fuss az öregasszonyok után, öleld-csókolj ráncos cipirttyóidat és vén csoroszlyáidat, neked azonban hagyd meg a fiatalokat.” Ez a bíráló az egész költeményt sült számságnak tartja. Ebben — maga szempontjából — igaza is van. A fiatalasszonyok arca rózsaszín, fogsora hibátlan. Általában szebbek, mint a tőporodott, foghjas anyókák. De ennek a bírálónak még sincs igaza. Nem úgy közeledett a vershez, ahogy kellett volna. Hiányzott belőle az áhítat, az a „tudatos öncsalás”, amely nélkül nincs költészet és nincs olvasó sem. Mihelyt megtalálja ezt, megtalálja azt a hangkulcsot is, mellyel helyesen olvashatja a szöveget. Akkor egyszerre fölül majd előtte mélyebb és magasabb, jelképes értelme.

A szépséget nemcsak kilószámra mérjük. Másképp is lehet azt tekinteni, mint a forrász-műhelyekben s a nemzetközi szépségversenyeken. Azok az öregasszonyok, akikről Walt Whitman szól, tele vannak lélekkel. Homlokukat megemesítette a fájdalom. Fáradt, kihámozódó szembogorokban az emlékek izzik, a jóság és tudás. Mellettiük a fiatalasszonyok valóban színtelenek, üresek és tartalmatlanok. Mindentől egy árva szó sincs a költeményben. Ott csak egy vakmerő állítást olvasunk. Azt, hogy a fiatalasszonyoknál szebbek az öregek. Ez első pillanatra ostobaságnak látszik, vagy valami rossz tréfának, képtelenségnek. Meg is hőkent bennünket. Kihívja bírálótunkat. Hevesen elmentmondunk neki. De ugyanakkor — szinte az ellentmondás lendületében, a tiltakozás hatásaként — buzogni kezd érzésünk. Ez az érzés maga a költemény. A költemény nem a papíron van, hanem bennünk. Mi alkottuk meg, majdnem önkényesen. A szöveg csak ugródeszkául szolgál. Szavai többek annál, amit hétköznapon jelentenek. Elrendezésükben titkos értelmet fedezünk föl. Fölöttük, alattuk, mögöttük pedig az érzések, a gondolatok, az erkölcsi ítéletek titkos zenéje zendül meg. Egy csoda történt. Megszületett a szépség.

A példa — amint jeleztem — talán túlontul jó. Walt Whitman újító volt, forradalmár. A költészet régi, szokott fogásait elvetette. Magát a füstölő ősanagyot dobta elé.

Éppen ezért merőben értéktelen minden bírálat, mely kívülről, fölülről, bolyhosan vesz szemügyre egy művészi alkotást s előzőleg nem igyekezett ezzel az önsugalmazással a közelébe férközni. Az ilyen bírálat nem egy munkát tagad. Magát a művészetet, annak alapelvét tagadja. Az igazi bírálat csak megfigyelhet, csak elfogult a művészet javára, csak áhítatos, de ennek keretén belül természetesen éles és kegyetlen is, csak azt keresi, hogy egy költeményben mennyiben van meg, vagy nincs meg az, amit a költő szándékolt.

Havannában kezdődött...

Az Egyesült-Államok hadiflottáját és a szárazföldi haderő egyrészét készenlétbe helyezték

Észak- és Dél-Amerika ellentétjévé terebélyesedik a kubai forradalom

Washington, augusztus 10.

A kubai forradalom miatt egyre nagyobb az izgalom egész Amerikában. Az Egyesült Államok most már, mint közvetlenül érdekelt fél, figyeli nagy izgalommal a fejleményeket, a Délamerikai Államok viselkedése miatt aggodnak egyre hangosabban.

Bizonyos, hogy rövidesen mérges diplomáciai jegyzékváltások színesítik majd a kubai forradalom ügyét. És a forradalomban résztvevő tömegek azt hiszik, hogy a maguk kedvéért és a maguk javára harcolnak!

Az újabb, Londonon keresztül érkezett jelentés arról számol be, hogy Roosevelt elnök utasítására

az Egyesült Államok hadügyminisztériuma elrendelte az egész hadiflotta készenlétbe és készenlétbe helyezte a szárazföldi hadsereg egyrészét is.

A dollárral kapcsolatban keletkezett keletlen zavarokról a kormány most — úgy látszik — a kubai forradalmi kaland felé akarja fordítani a közvélemény figyelmét. És ez sikerült is.

Az amerikai lapok oldalas cikkeiben számolnak be a havannai eseményekről és élénken vitatkoznak afölött, hogy vajon

Roosevelt valóban bele akar szólni a forradalomba, vagy nem akar. Vita tárgya az is, hogy vajon a forradalom washingtoni biztatásokra tört ki, vagy nem. A komoly lapok már leszeggették a tényeket s ezek között azt is, hogy

ma már Roosevelt sem titkolja, hogy a Machado-kormány eltávolítása a cél s hogy ennek érdekében az Egyesült Államok is közbe lép.

Newyorki jelentések szerint Roosevelt elnök állandó telefonösszeköttetést tart a havannai amerikai követtel, akinek már kiadta az utasítást, hogy létesítsen meg egyezést a kubai pártok vezérei között: milyen kormányt akarnak a jelenlegi kormány elkergetése után.

Machado egyébként már elmenekült a miniszterelnökségi palotából, sőt elhagyta magánlakását is. A rendőrfőnökségre költözött, mert a miniszterelnökségi palota és az ő magánlakása előtt állandósultak a mérges utcai tüntetések. Az amerikai sajtóírók jelentése szerint már csak napok kérdése, hogy

a kubai forradalom az Egyesült Államok támogatása mellett diadalt arasson.

A Machado-kormányon már nem segít

az sem, hogy a parlament mellette foglalt állást, mert az amerikai követ elintézte már ezt a kérdést is a pártvezérekkel.

MACHADO AMERIKA ULTIMÁTUMÁRA SEM MOND LE

Ujabb jelentés szerint Roosevelt elnök az Egyesült Államok havannai követe útján

ultimátumot küldött a Machado-kormánynak,

erélyesen felszólítva az elnököt, hogy mondjon le és engedjen szabad utat a dolgok tisztázódására.

Machado elnök az ultimátumra erélyes visszautasítással felelt, kihangsúlyozva, hogy Kuba szabad köztársaság, amelynek belügyeibe idegen állam nem szólhat bele.

A kormány egyik tagja rádiószerzőt intézett a lakossághoz, felszólítva minden fegyverfogható embert, hogy akkor, amikor az állam belügyeibe idegen hatalmaság akar beleszólni, fogjanak fegyvert és egyöntetű lelkesedéssel védjék meg a köztársaság függetlenségét. A kubai igaz hazafiaknak a kormány oldalán van a helyük, mert a kormány elnyomása és a forradalom külső segítséggel való diadalarajuttatása egyet jelent a kubai köztársaság függetlenségének a feladásával.

A kormány megkapta a 900 milliót

Az Agrárintézet vitája azért még nem dőlt el

Bukarest, augusztus 10.

A Nemzeti Bank végrehajtóbizottsága szerdán délelőtt ülést tartott, amelynek végzetével a következő hivatalos kommunikát adták ki:

A Nemzeti Bank a gabonaneműek értékesítési akciójának céljaira 900 millió lej bocsátott a kormány rendelkezésére. Az agrárhitelintézetnek a Nemzeti Banknál tartálékolt tőkéi mindaddig érintetlenek maradnak, míg az intézet és a kormány között fennálló vita nem nyer végleges elintéztést.

A kormány a külföldi adósságrészlet további csökkentését kéri

A szélsőjobb a politikai pártok kikapcsolását követeli

A Skoda-per és a grivítai — Madgearu és a pénzügyi tisztviselők

Bukarest, augusztus 10

Megirtuk már, hogy az állam új tárgyalásokat kezd a külföldi hitelezőkkel a kölcsönterhek részleteinek csökkentése érdekében. A külföldi hitelezőkkel létrejött februári megállapodás jogot ad a kincstárnak arra, hogy amennyiben a költségtérítés deficitesebbé válik, újabb 750 millió lej redukción kérjen. Miután a bevételek nagyon kicsik, a kormány most kevesli ezt az újabb csökkentést lehetővé és ezért a hitelezőkkel egészen új megállapodást akar kötni.

E célból Madgearu pénzügyminiszter az összes román járadékok tulajdonosainak szeptember 5-i időpontra meghívót küldött. Az összejövetel helye Páris.

A SKODA-PER

szerdai tárgyalásán Marulis adóinspektort haligatták ki, akit tudvalevőleg azzal vádol Seletzki, hogy 5 millió lejjel megakart zsarolni, Marulis tiltakozik e vád ellen s egyben tagadja, mintha az adóügyi kutatás csak ürügy lett volna annak idején a Skoda-iroda átkutatására.

Ezzel szemben az ügyvédek azt állítják, hogy Marulis adóügyi vizsgálata csak ürügy volt és keresztkérdésekkel alaposan sarokbaszorítják a tanút. Ugyan csak az ügyvédek indítványozzák Mirlo miniszternek és Tilea államtitkárnak kiállítását is.

A következő tanu Cihoski volt hadügyminiszter, aki Seletzkiel kapcsolatban

azt mondja, hogy hűséges és megbízható ember, aki a román érdekeket szem előtt tartotta. Az iratok, amiket Seletzkinél találtak, nem katonai titkok.

Seletzki a generális pallomása közben sirva fakadt. A tábornoknak ama kijelentésénél, hogy a vádlottat tökéletesen lelkiismeretes embernek tartja, hangosan felzokog.

A GRIVITA-PER

szerdai tárgyalásán végetérték a tanúkihallgatásokat. Most már a perbeszédre fog a sor kerülni.

HALÁLBÜNTETÉST KÖVETELNEK A FASISZTA DIÁKOK

A jobboldali dobudzsai diákok konstancai kongresszusán, amelyről megemlékeztünk már,

Arnautu vaspárdista vezető az összes politikai pártok beszüntetését követeli azzal az indoklással, hogy a pártok megmérgezik az ország közéletét.

Ezenkívül követelte a halálbüntetés bevezetését és a szabadkőművesség elleni harcot.

Ezenkívül a parasztkérdést vitatták meg.

JORGA—FILIPESCU—AVRESCU megegyezésről vél tudni a kitünően informált bukaresti Tempo. A lap információja szerint az ujonnan összeálló együttes nem tart igényt kormányzásra.

Egyébként a pénzügyi tisztviselők, a kiknek küldöttségét a multkoriban Madgearu pénzügyminiszter durva szavakkal kiutasította és akik hiába kértek elégtételt a pénzügyminiszteről, Vajda miniszterelnökhöz fordultak.

A tisztviselők szerdán este nagygyűlést tartanak a pénzügyminiszteri szennvedélyességgel kapcsolatban.

Vajda miniszterelnök a pénzügyi tisztviselők sérelme ügyében szerdán délelőtt már tanácskozást is folytatott Madgearu pénzügyminiszterrel.

Négyszáznyolc millió az osztrák kölcsön francia része

Páris, augusztus 10.

Az osztrák schilling-kölcsönnek Franciaország részét 408 millió frankban állapították meg.

A kölcsönjegyzésre vonatkozólag a francia Nemzeti Bank csütörtökön bocsátja ki a felhívásokat. Francia pénzügyi körök a 408 millió frank lejegyzését biztosítottak látják.

„H. B. dr. tönkretett”

Nagyvárad, augusztus 10

Példátlan botrány játszódott le az egyik forgalmas nagyvárad utcán. Katz Lipót piaci cipőszinórás, hatalmas vasdoronggal a kezében „Sikkasztó gazember!” felkiáltással megtámadta H. B. dr. nagyváradi ügyvédet. A dulakodásnak, miután az ügyvéd feje vérezni kezdett, a járőrök vetettek véget, akik a dühöngő embert csak óriási erőfeszítések árán tudták megfesséni.

Az ügyvéd kijelentette, hogy támadója nem normális. A merénylet piaci árus ez-zel szemben azt állítja, hogy azért támadta meg az ügyvédet, mert H. B. dr. állítólag tönkretette.

Jarnó Józsefet súlyos baleset érte

Bécs, augusztus 10

Jarnó Józsefet, a Burgtheater tagját, súlyos autóbaleset érte San Mauritz közepén, ahol felségével együtt nyaral.

A Bécsbe érkezett jelentés szerint a híres színész felesége és fivére társaságában autókiránduláson volt.

A gépkocsi, eddig még meg nem állapított okból felborult és mindhármat maga alá temette.

Jarnó súlyosabban, felesége és fivére könnyebben sebesültek.

Tudod, itt kétség nem lehet:

sem a „luxus- és csoda-krémek“, sem az „utánzatok“ nem pótolják a Nivea-Creme csodás hatású bőrpolírozót, mert az egész világon nincsen más krém, amely a bőrpolító euceritet tartalmazza és ezen alapszik a Nivea-Creme bámulatos hatása. Ez az egész titok, amely csak néhány lejtbe kerül!

Tehát: vegyen csak Nivea-Cremet, semmi mást!

Árak: Lei 16.— — 72.—

MAROKKÓBAN VÉRES CSATA VOLT

Páris, augusztus 10.

A keddi esti párisi lapok jelentése szerint Marokkóban kiújultak a harcok az idegen légió és a bennszülött törzsek között. A napokban a sivatag belsejében véres csata volt, amelyben egy őrnagy és egy százados elesett, három tiszt és 27

legionárius megsebesült, 10 ember pedig a bennszülött fogságába került.

A veszített csata megbosszulására és a lázongó törzsek megfékezésére újabb erőcsapatokat indítottak utnak a sivatag belseje felé.

A romániai antifasiszta liga felhívással fordul az ország demokráciájához

Brassó, augusztus 10.

A diktatúrák roham-lendületével félre nyomott demokrácia Romániában is megszólalt végre. Hangot hallunk, ismerős és jóleső hangot, emberi és tiszta megállapításokat olvasunk, a tudatos intellektuel józan és megfontolt kitéréseit látjuk.

Egészen elszoktunk attól a hangtól, amelyen a romániai antifasiszta liga az ország minden fiához, fajtájához, nemzetiségéhez: az Emberhez szól. Szavak és szavak masszából gyúrt évek hívják bennünket valamennyiünket az antifasiszta ligába. Csak szavakkal hívják. A demokrácia nem ismeri a kényszert és az erőszakot, a kivételezést és a — bikacsököt.

Nekünk mindössze szavaink vannak, amelyekkel érvelünk és tiltakozunk, amelyekkel híveket szerzünk és hitet csiholunk. Mi sohasem lépünk fel az erőszak virgácsával, mert az a hitünk, hogy az embert emberi méltóságában alacsonyítja meg az ellentmondást nem tűrő parancs szava alá való alázkodás.

Ennek a hangnak, amellyel most a romániai antifasiszta liga szól az országhoz, éppen ezért foganatja is lesz, mert az itt-ott fellángoló fasiszta akciók ellenére is Románia ma is és minden időben a demokrácia védőbástyája. A román világszemlélet nagyon hasonlít a francia fel fogáshoz és mindentől eltekintve az ország hű francia politikája sem tűrheti el, hogy ide, a nekünk idegen és egyébként is esztelen, megalázó és megszegyenítő fasiszmus betörjön.

Az antifasiszta liga felhívása, amelyet ragyogó nevek irtak alá, egyébként a következőket mondja:

Romániai ifjak!

Hozzatok, ifjakhoz fordulnak elsősorban a fasiszta szervezetek, mert ti mindig készen álltok arra, hogy egy eszméért harcoljatok, készen álltok a nyomor és jogtalanság elleni küzdelemre, az emberiségnek jobb lélet ígérő átalakulás érdekében való sikereszkedésre.

Azonban milyen eszmét képvisel és mit tett az ifjuságért a fasiszmus?

Hiánytalanul felel erre a kérdésre a mai Németország hitlerista rendszere, amely az ifjumszavakat és fiatal intellektueket csupán azért, mert nem osztották a nemzetiszocialista hitet, legyilkolt, vagy száműzte. Bőségesen feleltek a fajvédelmi rend, amely a zsidó gyermekeket és ifjakat kikérgette az iskolákból és munkahelyekről. Noha a hitlerizmus jórészen az elégedetlenség, a nemzetiszocialista propaganda szólamaival félrevezetett ifjak tömegének széleskörű támogatásával jutott hatalomra, mégis elsősorban a fiatalok soraira csapott le.

Elrabolta az ifjak politikai és szervezkedési jogait. Erőszakos militarizálási kényszere alá vetette őket. A munkanélküliség megszüntetésére és az összes ifjaknak a termelésbe való bekapcsolására tett ígéreiteket a kényszermunkára vonatkozó törvényhellyel helyettesítette. A máglyán elhempasztott irodalmi és tudományos vezérmunkáknak, az új Németország határain túlkergetett, legjelentősebb íróinak és tanároknak helyébe pedig az iskolákban való ütlegetési jogot vezették be, amit a párbajról és „a sör fogyasztási módjáról“ szóló idejéltmult és nevetéses szabályzattal egészítették ki.

Íme, a fasiszmus egyedüli alkotásai: az összes, számtalan áldozattal kiharcolt szabadság megfosztása, vérengző terror, a kizsákmányolás megerősítése és egy új imperialista háború előkészítése.

A fasiszmusnak mindenütt a világon ezek a céljai. S ugyanezekkel a tervekkel állnak elébe a mi fasiszta szervezeteink is, a vassárdia, a cuzista liga és a többiek. E fasiszta szervezetek a falvakban és a városokban, az egyetemeken és az iskolákban háborúra uszítják és fajgyűlöletet szító jelszavakat vetnek el, hogy azután a kellő pillanatban az ifjuságnál antiszemizmust arathassanak. Ha meghallgatjátok a fasiszta demagógiát, nem küzdőn a nálunk is mind fenyegetőbb fasiszmus ellen, akkor, fiatal romániai barátaink, azt fogjátok elérni, amit a németországi ifjak értek el: könyv helyett öklöt, kenyér helyett militarizálást.

A fasiszmus által uralt, vagy fenyegetett országokban harcot indítottak már, a minden politikai párthoz tartozó, vagy pártot kiölül álló ifjak, a fasiszmus ellen. A párisi antifasiszta kongresszusra, amelyen háromezer küldött vett részt, akik a világ minden részéből hárommillió antifasisztát képviseltek, százával jelentek meg az ifjak delegátusai is, a német küldöttekkel az élükön. A kongresszus

Trotsky mégsem békült ki a Szovjettől és nem megy Oroszországba

Mussolini Capri-szigetén menedéket ad az orosz emigránsnak

Róma, augusztus 10.

Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a száműzött Trotsky és Litvinov között állítólag megegyezés jött volna létre s ennek a megegyezésnek az értelmében Trotsky visszatérhet Oroszországba, sőt átveszi az ukrániai vörös hadsereg főparancsnokságát is. A Szovjetnek a jelentések szerint azért van szüksége a kibékült Trotskyra, mert az uk-

rániai parasztok nagyon elégedetlenek, Trotsky pedig mindig parasztlábat volt és ma is nagy a tekintélye a parasztok között.

Ezt a jelentést később nem erősítették meg, most pedig olyan hírt kapunk Rómából, amely arra mutat, mintha

Litvinov és Trotsky között mégsem jött volna létre a megegyezés és Trotsky továbbra is száműzetésben maradna.

Eszerint az újabb jelentés szerint, amelynek forrása a Popolo d'Italia,

az olasz kormány menedéket ajánlott fel Trotskyknak arra az esetre, ha Franciaországban nem maradhatna tovább.

Az olasz kormány Capri-szigetét ajánlotta fel Trotskyknak. Az ugyancsak száműzetésben élő másik nagy orosz nevezetesség, Gorkij is Capri-szigetén szokott nyaralni.

Owey megbukatta a Vickers-ügy

A budapesti angol követ kerül Moszkvába

London, augusztus 10.

Hivatalos körökből származó hírek szerint Sir Edmund Owey moszkvai angol nagykövet nem tér vissza többé Oroszországba, ahol a helyzete tarthatatlanná vált. Sir Edmund Owey-t a szonietlapok a Wickers-üggyel kapcsolatban sokáig s ki-méletlenül támadták s e támadások következtében a politikai körökkel is elve-

sztette a kapcsolatát, feladatának tehát már nem tud megfelelni.

György király Sir Edmond Owey helyébe Chilstone lordot küldi Moszkvába. Chilstone, aki már meg is kapta kinevezését, eddig Budapesten teljesített követségi szolgálatot. Arról még nincs jelentés, hogy Budapestre ki kerül Chilstone lord helyébe.

A hadbíróóság ítél

Az óteleki botrány katonavádoltja 2 és fél évet kapott

A polgári vádlottak egy részének vizsgálati fogságát meghosszabbították

Temesvár, augusztus 10.

A temesvári hadbíróóság kihirdette az ítéletet az óteleki botrány első bűnperében. Jelentettük, hogy az egyik vádlott, Kocher szabadságos katoná ügyét elkülönítették a többi vádlott ügyétől és ezt a hadbíróóság tárgyalta le. A többi vádlott polgári bíróság elé fog kerül.

Kochert lázadással vádolta a katonai ügyész. A lázadást a szabadságos katoná azal követte el, hogy az egyik grancsártól a vád szerint, elvette a fegyvert és másképpen is szidta és bántalmazta a grancsárokat.

A hadbíróóság súlyos ítéletet hozott, noha a tanúk javarésze Kocher mellett vallott, sőt még az a grancsár sem ismerte föl a vádlottat, akitől Kocher állítólag elvette a fegyvert. Az a katoná úgy vallott, hogy tőle a fegyvert nem Kocher vette el, hanem egy Halápi

Ferenc nevű gazda. A többi tanu is úgy vallott, hogy Kocher az incidens idején részeg volt, az anyja vitte haza és nem is volt jelen akkor, amikor a verekezés kitört. Kardos József tanu szerint is Halápi Ferenc vette el a fegyvert, de nem a katonától, hanem a töltött fegyverrel hadonászó és részeg vámtisztól. Rehak Pál tanu is látta a fegyvert Toma Victor vámtisztól, akinek viselkedése miatt a botrány kitört. Toma Frig János hajótulajdonost megütötte a puskatussal, majd hadonászni kezdett a töltött fegyverrel s így kiáltozott:

— Lelőöm, aki a közelemben jön!

Ezért fegyverezték le a részeg vámtisztot, Kocher azonban akkor ott sem volt.

A hadbíróóság nem vette figyelembe a mentő vallomásokat, a vád állításait igazoltnak vette és

a szabadságos katonát 2 és fél évi börtömmel ítélte.

A botrány polgári vádlottjainál lejárt az első 30 napi vizsgálati fogság. A vádtanács döntésére Frig János, Nagy János, Nagy József és ifjabb Fa Pál kiszabadultak, míg Lőrincz János, Halápi Ferenc, Kovács István és Bertá János ellen meghosszabbították a vizsgálati fogságot azon a címen, hogy a kezdeményezték a verekedést.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás rosszullet, fejfájás, idegizgatalmak, almatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József“ keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikán végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József keserűvíz használatát folytán éhségérzetüet majdnem teljesen visszacsúsztatják.

Magyarországnak 3000 vagon tüzifa kell

Budapest, augusztus 10.

A budapesti Magyar Export Kurir jelenteti

A román fakereskedők figyelme mindjában a magyar piac felé fordul. A román fakereskedők szerint

Magyarországba a tüzifaellátás biztosítására 3000 vagon fa bevitelt fogják engedélyezni

és ezt a hatalmas fakontingent szeretnék a maguk számára biztosítani.

Hírek szerint a román fakereskedők az osztrák faárakkal szemben sokkal olcsóbban tudnának szállítani és külön beadványukat arra kérték a román kormányt, hogy járjon közbe a magyar kormánynál abban az irányban, hogy a román fát nagyobb mértékben engedjék bevenni Magyarországra.

— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint éleken szél, északon több helyen zivatar és a hőség csökkenése várható.

és gyűléseken, (amelyeken egyébként megpálasztják a kongresszusi küldötteket is), csatlakozásokat gyűjtenek és összeadik a küldöttek utiköltségére szükséges összegeket.

Nem kételkedünk abban, hogy az antifasiszta küzdelemnek nálunk is olyan sikere lesz, mint amilyen a többi országokban volt és hogy a romániai ifjuság rövid időn belül hatalmas frontot fog alkotni a fasiszmussal szemben.

Radu Cernătescu egyetemi professzor

Cons. Lucretia Vălcănu ujságról.

Dr. Cristian Jonescu.

Matei Em. Socor, az Adeverul főszerkesztője.

Gheorghe Orzea.

Sorin A. Toma.

Stefan Roll, író.

M. Paraschivescu, liceumi diák.

Gh. Niculescu, inas.

Jon Popa, CFR ifjumszav.

Vasile Stoian, textil-ifjumszav.

A városi tanács támogatja a brassói cserkészmozgalmat

A város vezetősége elhatározta, hogy minden erejéből támogatni fogja a cserkészmozgalmat. A város kulturális szakosztálya felterjesztést intézett az állandó választmányhoz, hogy a római katolikus gimnázium és a református felsőkereskedelmi iskola körzetéhez tartozó cserkészcsapatnak 10 ezer lej segélyt utaljanak ki, hogy a cserkészek elutazhassanak a gödöllői nemzetközi cserkészkongresszusra. Ugyanakkor a város vezetősége elhatározta, hogy a „Virgil Onitiu” elnevezés alatt működő cserkész kohorsznak 20 ezer lej gyorssegélyt utal ki, hogy a cserkészszárny befejezhesse a Pojánán félig megépített cserkészmenhelyet.

Megüresedett egy ápolónői állás Szászvolkányban

A közegészségügyi minisztérium hivatalosan közli, hogy Szászvolkányban egy ápolónői állás megüresedett. Az állás betöltésére ajánlatokat a közegészségügyi minisztériumhoz kell beadni, tekintve, hogy az ápolónőt az állam fizeti.

Száz olasz diák jön Brassóba

A külügyminisztérium átiratban értesítette Brassó városát, valamint a vármegyei prefekturát, hogy néhány nap múlva száz olasz diák látogatja meg Brassót és környékét. A külügyminiszteri átirat utasítja a várost, hogy az olasz vendégeket megfelelő fogadtatásban részesítsék. Az olasz diákok egyébként tegnap Turnu-Severinnél már Romániába is érkeztek. A város vezetősége megtette a szükséges lépéseket az olasz vendégek fogadtatására.

Idvariasan kell bánni az idegenekkel

A belügyminisztérium rendeletet küldött az ország összes városainak, amelyben utasítja őket, hogy az idegenekkel a lehető legudvariasabban bánjanak. Ez a rendelet megérkezett a brassói városházára is. A rendelet szerint az illetékes hatóságokat utasítani kell, hogy az idegeneket udvariasan és barátságosan kezeljék, hogy a romániai tartózkodás ne kínzandóság, hanem valóban pihenés és öröme legyen. A városi tanács a belügyminisztérium utasításának megfelelően utasította az illetékes hatóságokat, hogy a legszigorúbban tartsák magukat a felsőbb intézkedésekhez, tekintve, hogy így kívánják azt meg az ország idegenforgalmának eminens érdekei.

Két örvültet szállítottak a brassói rendőrségre

A rendőrség detektívjei tegnap őrizetbe vették Krivaski József medgyesi péksegédet, aki a város utcáin csatangolt és feltűnően gyanús viselkedett. A péksegédről megállapították, hogy elmebajos. Ugyanakkor tegnap őrizetbe vették Cotza Irén 38 éves nőt, akiről szintén megállapították, hogy elmeállapota meghibbant. Mindkét örvültet orvosi megfigyelés alá helyezték.

A városi autóbuszok jegyárának leszállítását követelik a brassói vasúti munkások és tisztviselők

Nem áriana, ha mindenki számára olcsóbbá tennék az autóbusz viteldíját

Brassó, augusztus 10
Több ízben rámutattunk arra, hogy Brassó az ország legdrágább városa. Ez azonban nem csak az elsőrendű közlekedési cikkekre vonatkozik, mert a drágaság az élet többi vonalain is megnyilvánul.

Igy többek között teljesen érthetően, hogy miért Brassóban a legdrágább a városközi közlekedés is. A város — amint azt már szintén megírtuk — azzal védekezik, hogy az újonnan vett autóbuszok vételárát törleszteni kell. Ez azonban még nem jelentheti azt, hogy az autóbuszoknak drágábbnak kell lennie, mint a fővárosi villamosnak, vagy az ország harmadik más városában közlekedő járművek tarifájának. Az elégedetlenség már kezd kibukni. Különböző

mozgalmak indultak meg az autóbusz jegy árának leszállítására.

Ennek legbeszédesebb biz nyitókát nyújtja az a memorandum, amelyet a brassói vasúti munkások és CFR tisztviselők nyújtottak be a városhoz. Ebben a memorandumban a munkások és általában a vasut alkalmazottai kéri, hogy szíveskedjen a város egy előnyösebb autóbusz tarifát tekintve, hogy a jelenlegi rendkívül magas árakat képtelenek megfizetni.

A munkások és a tisztviselők nagyrésze az állomáson dolgozik. A városban laknak és innen kénytelenek autóbusszal kimenni munkahelyükre. Tekintve, hogy az autóbusz tarifája elviselhetetlenül magas, fizetésük jelentős hányadát az autóbusz költségek fedezésére kénytelenek fordítani.

Valószínű, hogy ehhez a kéréshez a többi állami és polgári testületek is csatlakozni fognak. Most már csak a várostól függ, hogy részben-e magát az autóbusz jegyek árának leszállítására.

Ujabb vakmerő betörés történt Brassóban

Kifosztották Vonesch volt rendőrkapitány özvegyének lakását

Brassó, augusztus 10.
Brassóban félnapi zűrzés után újabb vakmerő betörés történt. Ismeretlen tettesek betörték és kifosztották Vonesch volt brassói rendőrkapitány özvegyének Lővész-utca 27 szám alatti lakását.

Özvegy Voneschné Szászvolkányban járt rokonainak meglátogatására. Amíg távol volt, ismeretlen tettesek átkulcsolták a lakását, majd behatoltak és igyekeztek minden kezük ügyébe akadó holmit magukkal vinni. Felvitték a szekrényt, ahonnan 4000 lej készpénzt vittek el.

el. Azonkívül

abroszokba becsaparták az özvegyasszony különböző ékszertárait és a házban talált egyéb értékes holmikat.

A pénzen kívül azonban semmit sem tudtak elvinni, mert ugylátszik, megzavarították őket. A betörők távoztukban a kapu alatt eldobták az egész lopott csomagot és elmenekültek. Az értékes holmikat a ház lakói találták meg a kapu alatt.

A károsult asszony az esetről értesítette a rendőrséget, amely erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

A brassói kamara iparosai és magánalkalmazottai

a tanács összetételének megváltoztatását követelik

Brassó, augusztus 10
A brassói munkakamara iparos és magánalkalmazott szekciója tegnap ülésezett, hogy állást foglaljon a munkakamara kirobbant ellentétek ügyében. Elhatározta, hogy a munkakamara igazgatótanácsa ülésén javaslatot tesznek. E megállapodás szerint tárgyilagos jelentést terjesztenek be a törvényekről a munkaügyi minisztériumnak. Ebben az emlékiratban azt a követelést is elő akarja terjeszteni az iparos és kereskedelmi alkalmazott szekció, hogy

a munkakamara összetételét változtassák meg

Az iparosok és kereskedelmi alkalmazottak arra hivatkoznak, hogy annakidején a törvénnyel foglalkozó ideiglenes bizottság a következő összetételt ajánlotta: mindegyik szekcióban 10—10 tag, hozzá a munkások részére 13, az iparosoknak még

5, a kereskedelmi alkalmazottaknak még 2 tag. Ezzel az iparosok és alkalmazottak együttvéve erősebbek lettek volna a munkásszekciónál.

A munkaügyi minisztérium azonban nem vette tekintetbe ezt a tervezetet és az ismert beosztást állapította meg, úgy hogy 25 munkásdelegátus áll szemben az iparosok és alkalmazottak összesen 25 emberével. — A munkásszekció ilyenformán szembeszállhat a másik két szekcióval is, ha azok az utolsó emberig egységes álláspontot képviselnek. Ezt a helyzetet szeretnék most megváltoztatni a kisiparosok és alkalmazottak. Érdekes, hogy az igazgatótanács ülésén minden valószínűség szerint keresztül is tudják vinni, hogy ilyen értelmű átiratot intézzenek a munkaügyi minisztériumhoz, hiszen a tanácsban 11 tag közül a munkásszekciónak csak 3 edlegátusa ül benn. A többiek a másik két szekcióhoz tartoznak.

Az iparosok és alkalmazottak hír szerint kifogásolják a munkásszekció felfogását a munkakamara hivatásáról, amelynek szerintük más céljai és feladatai vannak, mint a költségvetés orozslánrészt munkáscélokra, illetve munkanélküli segélyezésre fordítani. Nem mintha a munkanélküli segélyezés ellen volnának általában, hanem nem tartják helyesnek, hogy a munkakamara segélyezőszerevé alakuljon át.

Az ellentétek az igazgatótanács ülésén, természetesen újabb kirobbanással fenyegetnek. Közben a munkakamarának és a munkaügyi bíróságoknak még mindig nincs állandó helyisége. A város állandó válaszmánya ugyan most foglalkozik ezzel az ügyvel, de az eredmény még mindig kétséges. Mindent összefoglalva: eddig sehol sem észlelhetők a munkakamarák ama „nagy előnyei”, amelyeket a törvény megalkotója és számos képviselő annakidején tett kijelentése szerint a munkásoknak és minden rendű alkalmazottaknak hoznak...

Ismét fizetik Brassóban a nyugdíjakat

Brassó, augusztus 10

A brassói pénzügyigazgatóságon szerdán délelőtt kijelentették a nyugdíjasok küldöttségnek, hogy csütörtökön három pénztárból egyszerre megkezdik újra a fizetést. A G. R. H. kezdőbetűsök az első perceptorátusnál, Bartos pénztárnoknál, a J. K. L. M. N. betűsök a főpénztárnál, a P. I. O. betűsök pedig az udvarban hátul levő adókerületi pénztárnál kapják meg járadékaikat. A hír természetesen örömet keltett a nyugdíjasok körében.

A „hercegnő” és a cigány ügye a táblai vádtanács előtt

Brassó, augusztus 10.

Néhány nappal ezelőtt a brassói rendőrség lefűlelte Vartic Mária közveszélyes ploesti szélhámosnőt, aki Brassóban hercegnőnek adta ki magát, különböző szélhámoságokat követelt el. A brassói törvényszék, tekintve, hogy Vartic Mária ellen nem talált súlyosabb bizonyítékokat, elrendelte a nő szabadlábra helyezését. Felebezés folytán a táblai vádtanács elé került az ügy, amely ma jóváhagyta a vizsgálóbíró által kibocsátott letartóztatási végzést és elrendelte Vartic Mária harminc napos vizsgálati fogságát.

Ugyancsak ma tárgyalta a tábla Bédi Mihály vidombáki cigány ügyét is. Bédit, mint ismeretes, az egyik rendőr a Schiel vagyár előtt fűlelte le, amint két hosszufalusi kereskedőnek pénzhamisítási gépét mutatta be azzal, hogy a kereskedőket pénzhamisítás finanszírozására bírja. A törvényszék elutasította a Bédi ellen kibocsátott letartóztatási végzést, a táblai vádtanács azonban azt helybenhagyta, úgy, hogy Bédi egyelőre letartóztatásban maradjon.

Amiről az asszonyok álmodnak

Sajtóbemutató a brassói Astra-mozgóban

A film címe egyuttal egy egzó parfümnek is a neve, amely a megtehetően szőke báránykesnőt lengi körbe. Nora Gregor személyesíti meg ezt a nyszerű asszonyt, akinek csak az a kis észségi bájja van, hogy minden csillogó tárgyat (ékszereket, gyémántokat, és pléből készült hamutartót is, ha fényeszeret zsebre tenni... Arra nem kerül a sor, hogy veszedelmes szenvedélyével orvoshoz menjen, mert kigyógyítja a szerelem, amit a snájdig parfümelárusító (Gustáv Fröhlich) iránt érez. Peter Lorret, a kitűnő karakterszínész egy rokon-szenvesen gyámoltalan detektív szerepbenl átjuk viszont, aki kövér kollégája (Ottó Walburg) kíséretében mulatságos kis baklövéseket csinál. A pompás filmet, amelyben az izgalmas jeleneteket vérbeli muzsika, az idegfeszítő szűzset hamisítatlan romantika szövi át, csütörtöktől kezdve vetíti a brassói Astra-Mozgó. Ha még azt is eláruljuk, hogy a filmet Bolváry rendezte, zenéjét pedig Stolz szerezte, azt hisszük, mindent elmondunk. viszont nem találtunk megszokott jeleneteket, unalmas párbeszédet és a tucat-filmek más száz hibáját. Ritkán sikerült még ilyen izgalmas és érdekes témát ennyire maradéktalanul és hatásosan filmre vinni. Ebben a filmben a közönség minden egyes tagja megtalálja, amit kíván és minden kritikánál szébben beszélik.

Rajtakaptak egy zernesti betörőt

A rendőrség lopáson kapta Lapedatu Cornél zernesti lakost, aki Jonescu Dumitru óbrassói kereskedő üzletét akarta megdézsmálni. Atolvaj vásárlás ürügyével ment be az üzletbe. Amíg a gazda a kiszolgálással foglalatzkodott, a pult mögül elemelte a kis kézikasszáját, a kereskedő egész napi bevételével.

Halló! — Nová sietnek, uraim?

Megyünk a brassói

NISTOR-kertbe,

ahol mindennap frissen csapolt sör és jó bor kapható. — Zene, tánc és tekejáték minden délután. — Hurrá, siessünk mindnyájan csak oda, ahol Bar Femina vár.

LUX-MOZGÓ

HOLNAP, PÉNTEKTŐL SZENZÁCIÓS PREMIER
A TETTES KERESTETIK!
A főszerepben: KARL LUDWIG DIEHL és GERDA MAURUS
FRANK ARNAU, a híres német író „Halálra ítélem” c. regénye filmen. Rendező: Karl Heinz Wolf
A legizgalmasabb filmszenzáció!

A brassói Zsidó Kereskedők Egyesülete

alakuló gyűlése alkalmából az alábbi meghívót bocsátotta ki: Meghívó. Egy negyven tagból álló előkészítő bizottság 1933. VIII. 1-én tartott értekezletén egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy életre hívja a „Brassói Zsidó Kereskedők Egyesületét”. Ezen egyesület megalkotásának célja: Minden kereskedelmi vállalkozás egzisztenciális érdekeinek hathatós védelme és szoros együttműködés a már fennálló kereskedelmi szervezetekkel. 1933. VIII. 13-án délelőtt 10 órakor tartjuk a brassói Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében alakuló gyűlést. Feltétlenül számítunk az Ön megjelenésére és kérjük, hozza el minden ismerőst, kik meghívónkat esetleg tévedésből nem kapták meg. Az előkészítő bizottság.

Vasárnapi futballprogram

Vasárnap, e hó 13-án az IAR stadionban a következő futballversenyek lesznek:

Délután 2 órakor: Suburbii I.—Brasovia T. M., IAR kombinált.

Délután 4 órakor: Astra I.—BMTE I.

Délután 6 órakor: Unirea (Alba-Julia)—IAR.

A városból 10 percenként indul autóbussz.

A múlt vasárnap az ACFR az Unire Alba Juliával 1:1 arányban döntetlenül játszott. Az Unirea jó játékerőt képvisel, szép futballt játszik s a repülőgépgyári csapat minden jártudását fel kell vonulassa, ha jó eredményt akar elérni.

Az IAR a következő csapatot állítja sorompóba:

Gusbeth.

Răcoare, Bölöni I.,

Zangar, Jakóczy, Tana,

Blebea, Zoltán, Leuca, Niculescu, Kovaci

Az „Ivria” Sportklub

turisztikai szakosztálya vasárnap, folyó hó 13-án, a következő autókirándulást rendezi: Bálványos—Torja—Szt. Anna-tó—Tusnád. Indulás reggel 4 órakor a Kertsch villától. Költség személyenként 120 lej. Előjegyzéseket szombat reggeli 10 óráig a költségek előzetes befizetése mellett Singer Árpád Kolostor-utcai gyógyszerárában lehet eszközölni. Vendégeket szívesen látnak.

TENISZVERSENY FOGARASON:

Vasárnap Fogarason teniszversenyt rendez a Tenisztársaság. Brassóból a következő játékosok vesznek részt a versenyen: Anfels k. a., Porosz k. a., Rubin, Porosz, Záh.

MEVERSENY:

Vig Barát—Bolonya 192—148.

5 menetes játék, 12—12 emberrel.

A mérkőzésnek revans jellege volt, melyet a kiütött Vig Barát nyert meg. Vig Barát kezd s már az első két menetben nagy előnyt szerzett a Bolonya ellen. A harmadik menetben a Bolonya belefekszik a játékba, valamint behoz az előnyből, de végeredményben elveszti a mérkőzést.

A Vig Barát minden egyes embere pontosan dob, a Bolonya balszerencsével játszik.

A Vig Barát legeredményesebb dobója Wagner Péter, a Bolonya legjobb embere Sipos csapatkapitány.

A mérkőzés a Bolonya pályáján zajlott le. Bíró: Fülöp K. T. E.

Primăria Municipiului Braşov.
Nr. 14.174—1933.
Serv. Technic.

HIRDETMEY.

Köztudomásra hozzuk, hogy az Ipari és Kereskedelmiügyi Minisztériumnak az 1929 április hó 5-iki, 74. számú hivatalos lapban megjelent 54.978 számú, valamint az 1933 április hó 5-iki, 89. számú hivatalos lapban megjelent 7895 számú rendeleti alapján, építkezési munkálatok kiadására csak építésmesterek és vizsgázott kőműves mesterek által vállalkozók és hajthatók végre.

A fenti rendelkezések alapján tehát a városi polgármesteri hivatal nem bocsát ki építkezési engedélyt csakis azon esetekben, ha az engedély iránti kérvényben becsatolják az építésmesternek vagy a vizsgázott kőművesmesternek azon nyilatkozata, melyszerint a munka elvégzését magára vállalta és alkalmazottjaival és munkásaival, saját szerszámaival és esetleg saját anyagával fogja elvégezni és hogy az építéssel szerződést kötött, mely a pénzügyigazgatóságnál már bejegyeztetett, vagy még az építési engedély kiadása előtt be fog jegyeztetni.

A munka ellenőrzése egy, a tulajdonos által külön e célra alkalmazott személy által, a városi hatóságot nem érdekli, csakis kizárólag a munka végrehajtásával megbízott vállalkozó.

Brasov, la 20 Iulie 1933.

Primar: Dr. Brediceanu. Secretar General: ss. E. Socaciu.
Şeful serv.: ss. Ing. A. Socol

Ma, csütörtökön, augusztus 10-én indul a hatalmas világláger:

AMIRŐL AZ ASSZONYOK ÁLMODNAK

FŐSZEREPEK:

GUSTAV FRÖHLICH és NORA GREGOR

Rendező: BOLVÁRY GÉZA. Zenéjét írta: ROBERT STOLZ

Film így még nem tárta fel a női lélek rejtélyét.

Teljesen új, érdekesítő téma.

Csodamű, telve leleménnyel, meglepő jelenetekkel.

Csodafilm tartalmilag.

Csodafilm rendezést illetőleg.

Csodafilm előadását illetőleg.

Nemzetiségi alapon szervezkednek a brassói német—szász munkások

Brassó, augusztus 9.

A barcasági szász kerületi bizottság a szász munkásokat, akiknek kebelében már régóta ellentétek mutatkoznak, kifejezetten nemzetkisebbségi alapon új egyesülésbe akarja tömöríteni s ezzel kapcsolatban a következő felhívást bocsátotta ki:

Két esztendeje fáradoznak Brassóban a német-szász munkások összefogásán. Sajnos, hiábavalóan, mert minden oldalon hibákat követtek el. Amikor az utóbbi időben vita folyt az alapszabályok birtokáért, a kerületi bizottság a vitát döntőbírárság elé akarta utalni. A Metter-csoport azonban elutasította a döntőbírárságot!

A barcasági szász kerületi bizottság és az alulírott munkásképviselek most megegyeztek abban, hogy

Brassó néptudatos német-szász munkásait új népi munkásegyletben fogják össze. Ezek a munkások megteremtik saját elhe-

lyezkedésüket és ujonnan megválasztandó vezetők alatt mint a mi népközösségünk teljes jogu tagjai, azzal a tudattal vesznek részt népi életünkben, hogy az ő minden egyoldalu kötöttségtől ment közreműködésük a munkásság osztályérdekeit és továbbképzését, valamint a népi és egyházi közösség indokolt kívánságait legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint szolgálva, minden jóérzésű néptárs által becsülve lesznek.

Ezt a célt Brassó minden igaz, néptudatos német-szász munkása szolgálni fogja.

Az alakulógyűlést augusztus 9-ére tűzte ki a kerületi bizottság. Az alakulógyűlés lapzártakor meg folyik.

A felhívást a kerületi bizottság nevében dr. Depner elnök és Zerbis Mihály kerületi ügyész, míg az érdeklét munkások nevében Wolff Hans, Andreas Roth és Kloos Frigyes írták alá.

A szászhermányi mocsárban talált hulla ügye a brassói törvényszék előtt

Az eddig beismerésben volt vádlottak azt vallják, hogy a gyilkosságban részük nem volt

Brassó, augusztus 10

A brassói törvényszék szüneti tanácsa rendkívül érdekes gyilkossági ügyet kezdett ma tárgyalni. Ítéletre nem kerülhetett sor, mert a gyilkosság tettesei, akik eddig beismerésben voltak, váratlanul ki jelentették, hogy semmi közük az ügyhöz.

Az érdekes, de egyben titokzatos gyilkosság még az elmúlt év novemberében történt és azt csak ez év júniusában, tehát közel másfél hónappal ezelőtt fedezték fel. A gyilkosság áldozata Csiki András prázsmári gazda, aki novemberben titokzatos körülmények között eltűnt.

A földműves gazda hozzátartozói jelentették az esetet a prázsmári csendőrpáncsnokságnak, amely bevezette a nyomozást, de az hónapokon keresztül semmi eredményre nem vezetett. A hozzátartozók feljelentéséből mindössze csak annyit sikerült megtudni, hogy Csiki Andrásnál nagyobb összegű pénz volt, amikor eltűnt és így valószínűnek tartották, hogy bűnténynek esett áldozatul.

Mikor a nyár beköszöntött, június közepe felé Szászhermány község nyugalmát különös esemény zavarta meg.

Az egyik utca kiszáradt mocsárban egy zsákbavarrt hullára akadtak. A hulla oszlásnak indult, ami azt igazolta, hogy régebbi idő óta fekszik a meg-

lehetősen mély mocsárban.

A csendőrök megállapították, hogy bűntényről van szó, tekintve, hogy a koponyán hatalmas ütés nyomait fedezték fel, azonkívül a zsákban nagy kőveket találtak, amelyek arra a célra szolgáltak, hogy a hullát a mocsár mélyén tartásák.

A hulla meztelen volt és így csak a kaja után lehetett a személyazonosságát fel deríteni. Később kiderült, hogy a mocsárban a novemberi titokzatos körülmények között eltűnt Csiki András hulláját találták meg.

A csendőrség a felfedezés után megindította a nyomozást. A zsákbavarrt hullát egy Feltes György nevű szászhermányi gazdálkodó lakása előtt találták meg. A gyanu azonnal Feltesre terelődött.

A szász gazdálkodót a csendőrségen valólatni kezdték. Kezdetben tagadott. Később azonban tanak akadtak akik visszaemlékeztek arra, hogy

Csiki András, titokzatos eltűnése előtt Feltes társaságában az egyik szászhermányi kocsmában mulatozott.

A bizonyítékok sulya alatt a szász gazdálkodó megtört és vallott. Előadta, hogy a gyilkosságról valóban tud és annak tetese, valamint értelmiszerzője Klutsch György ugyancsak prázsmári lakos, aki Csiki társaságában a gyilkosság napján

Világszenzáció!

Pazar kiállítás!

Óriási siker!

Szászhermányon járt.

A vallomás alapján, valamint a vizsgálat adataiból megállapították, hogy a gyilkosság főmozgatója valóban Klutsch volt, aki

tudott arról, hogy Csikinél nagyobb összegű pénz volt.

Elhatározta, hogy összeszövetkezik Feltes Györggyel és együttesen kifosztják a gazdálkodót.

A megegyezés után hármasan bementek az egyik kocsmába és ott hajnalig iddogáltak. A mulatozás költségeit természetesen a legtöbb pénzzel rendelkező Csiki fedezte. A mulatozás befejeztével Klutsch azt ajánlotta Csikinek, hogy menjenek együtt és haljanak meg Feltesnél, illetve a csűr padlásán. Csiki nem ellenkezett. Elment Klutschal együtt Felteshez, aki közben saját lakásába ment aludni. Klutsch és Csiki tehát e helyezkedtek a szénapadlásra. Klutsch megvárta, amíg Csiki az alkoholtól mély álmomba merül, majd nekilátott tervre keresztülvitelének. Leszaladt Felteshez és attól egy kalapácsot kért. A kalapáccsal felment a padlásra és hatalmasat sújtott a mélyen alvó Csiki fejére.

A kalapács összeroncsolta a szerencsétlen ember halántékát. Csiki jajszó nélkül azonnal kiszervedett. Klutsch ezután Csiki összes zsebeit kiforgatta, a pénzt elszedte tőle, meztelenre vetkőztette, majd nekilátott a hulla eltüntetésének. Zsákokat szedett elő, a hullát begyömöszölte, majd az egész borzalmas csomagot a Feltes György háza előtt levő hatalmas mocsárba dobta.

Miután megosztották a pénzt, mindketten azt hitték, hogy az ügy ezzel el is van intézve. Nem számítottak azonban arra, hogy egyszer nyár lesz, a mocsár víz lepad és így a zsákbavarrt hulla is felszínre kerül. Miután azonban ez bekövetkezett, sikerült burokra keríteni a gyilkosokat.

Feltes György vallomása alapján az ügyészség letartóztatta Klutsch Györgyöt is, aki hosszas tagadás után beismerte, hogy a gyilkosságot valóban ő követte el.

A vallomás után Klutsch ellen bűnvádi eljárás indult előre megfontolt szándékból elkövetett emberölés miatt, míg Feltes ellen büntetésesség miatt indult eljárás. Feltest szabadlábra is helyezték.

A törvényszék tegnapi tárgyalásán váratlan fordulat történt.

A gyilkossággal vádolt Klutsch és Feltes váratlanul megváltoztatták álláspontjukat és a vizsgálóbíró előtt teljes vallomásuk egy részét visszavonták. Kijelentették, hogy a gyilkosságot nem ők követték el.

A törvényszék a vádlottak frontváltásátása miatt elrendelte a bizonyítás kiegészítését. Egész sereg tanut idéztek be, akiknek vallomásával a borzalmas gyilkosság összes részleteit tisztázni kívánják.

A rendkívül érdekes per legközelebbi tárgyalását e hó 29-re tűzte ki a törvényszék.

VILÁGPOLITIKA

A nagy Fehér Ház nagyasszonya

Nemcsak Amerikának, de Európának is egyik legnépszerűbb asszonya Mrs. Eleanor Roosevelt, az Egyesült Államok elnökének felesége. Számtalan újságcikk festi meg portréját ennek a kiváló asszonynak, aki a maga végtelen egyszerűségével, hangyaszorgalmával frissességével valószínűleg megtestesítője a modern asszonytípusnak. Ma már szinte legendák szövődnek alakja köré.

Számtalan formában megírták a világlapok, hogy Rooseveltné

tanító volt egy progresszív irányzatú leányiskolában

és igen életrevaló újításokat csinált a nőnevelés terén, hogy igazgatónője volt egy butorgyárnak, kitűnő szónok, ügyes újságcikkeket ír, hogy hihetetlen energiája folytán mintha nem is ismerné az idő és a tér fogalmát — ma még Washingtonban látják, holnap Newyorkban van — hogy egyszerű, derék asszony, aki egészen megváltoztatta a washingtoni Fehér Ház életrendjét.

A Fehér Ház asszonyáról szól ez a cikk, aki ott ül dolgozószobájában és az ura társaságában végzi a maga munkáját.

Az előre bejelentett látogatót rendőrtisztviselő fogadja, aki átadja az első lakájnak, Ike Hoovernek. Hoover már régi ember a Fehér Házban, számtalan elnököt végigszolgált. Elmondja, hogy a régi elnökök feleségét úgy szolgálják, mint a királyt. Ugy éltek láthatatlanul, hírneves férjük árnyékában, mintha áthatolhatatlan lenne az a távolság, amely őket a többi embertől elválaszta.

Ike Hoovert régebbi urai alatt mindenki néma néma tudta. A látogatót most beszélgetve vezeti fel a második emeletre, az elnöki lakosztályok folyosójára. Ott bejelenti, majd bemennek a dolgozószobába, melynek íróasztala mögül felémelkedik az elnök. Kezét nyújtva siet előre.

— Újságíró? Nagyon öröme. Foglalom helyet itt mellettem, még néhány levelet kell elintézniem.

Az elnök barna lovaglóruhát visel, barna csizmát, a haja köré kék szalag van kötve. Magas, karcsú, fiatalos jelenség. A szoba szőnyegén ásitózik Meggie, a skót terrier.

Eleanor Roosevelt befejezte beszélgetését Miss Thompsonnal, aki blokkal a kezében áll az íróasztal mellett és jegyzet az elnöknek szent, a levelek szövegét, amelyeket lediktált. A titkárnő kimegy és az elnök a látogató felé fordul.

— Bizonyosan az érdekli a legjobban, hogyan vezetem a Fehér Házat? Tudnia kell először is, hogy a Fehér Ház az amerikai nemzet tulajdona és nagyon sokat jelent annak lenni ebben a házban. Én tisztában vagyok helyzetem kiváltságos voltával. Azt gondolom, hogy ebben a hatalmas épületben éppen olyan kedélyesen el lehet üldögni a tűz mellett, jó könyvekről beszélgetni, édességeket szoptatni, megtárgyalni az élet komoly dolgait, mint ahogy egy kis, háromszobás lakásban otthonosan és kedélyesen eltöltheti az ember az időt.

Amikor időbeosztásáról beszél, mosolyog:

— Rengeteg időt vesz el naponta, amíg gondolatban beosztom a rendelkezésemre álló időt. Mindenre telik belőle, még arra is, hogy gyerekeimnek, akik már nagyok, akkor álljak a rendelkezésükre, amikor éppen az ő szeszélyes és fiatalos hangulatuk azt úgy kívánja.

A nap legnagyobb részét a társadalmi kötelezettségek foglalják le.

A társas érintkezés az a pont, ahol az elnöknek leginkább segítségére lehet az urának és tágabb értelemben véve, az egész nemzetnek. Eleinte nem volt könnyű a dolgom. Mikor idekerültünk Washingtonba, a kíváncsiak olyan tömege keresett fel bennünket, hogy ezt már sok-

Az ország buzafeleslegének nem jók az elhelyezési kilátásai

Románia legfeljebb rekompenzációs alapon és Csehországban helyezhet el búzát

A termés mennyisége sem kielégítő és minősége sem elsőrangú

Bukarest, augusztus 10.

Buzafölöslegünk eladása elé az illetékes körök nagy aggodalommal tekintenek.

Annak ellenére, hogy az Egyesült Államokban rossz termés lesz és így ez a nagy gabonaexportállam nem jelent különösebb versenyt az európai piacokon, a román gabona számára nem a legjobb kivitel lehetőségei kínálkoznak.

Közép Európában az idén Magyarországnak van a legjobb gabonatermése, nemkülönben jó Jugoszláviáé is.

E két ország erősen versenyez egymással az osztrák piacért, így tehát

Romániának az osztrák piacon nem sok reménye van.

Svájc is 500 ezer mázsa magyar búzát vásárol. Németország a holland és skandi-

náv piacok felé irányítja a magyar búzát, Olaszország pedig valószínűleg kedvezményben részesíti a magyar gabonát. Ily körülmények között a román gabona exportlehetőségei igen korlátozottak.

Illetékes helyen valószínűnek tartják, hogy ez év végéig a cseh készletek kilógynak és akkor kompenzációs alapon Csehszlovákiába szállíthatjuk majd buzafelcsingünket.

A buza minőségének egyébként az időjárás sem kedvez. Az egész országban az időjárás túlságosan nedves és nem kedvez az aratási munkálatoknak. Az aratás mindeni kezdett vette, az időjárás miatt azonban lassan halad.

Néhol már csépelnek is.

A buza minősége nem mindenütt kielé-

gítő. A zab és árpa igen jó minőségűnek ígérkezik. A tengeri ellenben igen rossz áll. Sok helyen alig egy méter magas, jó időre volna szüksége augusztusban és szeptemberben.

Legutóbbi jelentés szerint nagy esők voltak a Pruth vidékén és 70 ezer hektár területen nagyobb károk voltak. A legutóbbi 3 millió bushel-es buzatermést már módosítják, mert a fekete rozsdá nagy károkat okozott.

Erdélyben és a Bánátban, kolozsvári jelentés szerint, a sok viszontagság ellenére is az idei termést általában jónak tartják.

A bánati buza 78—80 kilós.

A változó időjárás miatt a termés becslése azonban igen nehéz és a minőség is igen különböző.

Bocu Sever mégis diszpolgár lett

Temesvár városa investál

Temesvár, augusztus 10.

A temesvári tanács keddi délutáni ülésén Bocu Severt diszpolgárnak választották meg. A magyar tanács tagok tartózkodtak a véleménynyilvánításról.

Hire járt annak is, hogy Domasneanu tábornok, Bocu Sever megválasztása miatt saját diszpolgárságáról le akar köszönni, ezt a hírt azonban megcáfolták.

A gyűlésen egyébként elhatározták,

hogy középítkezésekre mintegy 20 millió lejt investálnak. A Telbisz-utca 1360 méter keramitútjára egy és félmilliót, a mehalai óvodára 850 ezer lejt, a szegényházi kórházra félmilliót, a bégaparti parkosításra 550 ezer lejt, aszfaltozásra félmilliót, a Schnapp-telep és Ronác csatornázására, valamint a színház renoválására kétfélmilliót, egy új illemhely építésére pedig félmillió lejt vettek fel pótlólag a költségvetésbe.

Még két hét...

Johnson tábornok szerint tizennégy napon belül minden amerikai üzemben ott diszeleg a Kék Sas

A pennsylvániai bányászsztrájkoknak még mindig nincs vége

Washington, augusztus 10.

Rooseveltnak az a rendelete, hogy a pennsylvániai bányászsztrájk azonnal megszüntendő és a munkaadók, meg a munkások közötti ellentéteket döntőbíró elé kell terjeszteni, a bányászok nagy tömegében elégedettséget váltott ki. Ezek vonatkoznak a munka újrafelvételéről. A bányabéjáratoknál a továbbbárájólók és a munkára készek között heves jelenetekre került a sor és a rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy az összetűzés véres harccá ne fajuljon. Az egyesült bányászszakszervezetek vezetője, John L. Lewis, felhívást intézett az összes bányászokhoz, hogy a nemzeti újjáépítés érdekében a munkát ismét vegyék fel és járuljanak hozzá a munkaadókkal való fegyverszünethez. Ezt a felhívást bányászörökből élénken vitatják. Ma délután a bányavidéken számos gyűlés lesz, amelyeken a munka újrafelvételéről fognak dönteni.

Nagy feltűnést váltott ki Mary Vancleecy munkásképviselőnek az az elhatározása,

hogy a kormány által egybehívott munkaalkalomteremtő bizottságból Roosevelt munkáellenes politikája miatt kilép. A képviselő kijelentette, hogy a kormány újjáépítési programja sérti a munkásérdekeket.

A munkaalkalomteremtő hivatal szervezője, Johnson tábornok, ismételt felhívást intézett az összerakott lakossághoz, hogy Roosevelt elnök nagy művét egyöntetűen támogassa. Kevesebbet beszélni és többet tenni! — mondja a felhívás. A viszontelárusítók kényszeríték szállítókat arra, hogy az újjáépítéshez csatlakozzanak.

Két hét múlva senkinek sem szabad olyan üzletben vásárolnia, amelynek kirakatában nem csúg kint a Kék Sas. Két hét múlva egyetlen olyan munkaadónak sincsen az Egyesült Államokban existenciális joga, aki nem biztosítja alkalmazottai részére a 40 órás munkahetet és nem adja meg a Roosevelt elnök által megszabott minimális bért.

szor az én vasidőzetem is megszenvedte. De ez az invázió alábbhagyott.

Az elnök napi beosztása a következő: reggel pontosan félkilenckor reggeli, amelyen a család minden tagja részvesz — felmentést ez alól csak a betegek nyernek. Reggeli után az elnök fogadja a főlakját, akivel az aznap fogadások rendjét beszéli meg, azután meghallgatja a főlakj jelentését a család különböző, nem a Fehér Házban élő tagjairól. Ugyan a főlakj kötelessége állandóan tudni a családtagok napi programjáról és azt az elnök tudomására adni a reggeli kihallgatáson.

Azután megbeszélést folytatok Mistriss Resbitt-el, a háztartásnővel. Mrs. Resbitt először is bemutatja nekem a menü-tervezetet, amelyet úgy kell elkészítenie, hogy váratlan vendégek is mindig bele legyenek kalkulálva. A menü előál-

litási költségeiről is informál. Az ő feladata az, hogy a személyzet minden ügyével törődjék. A cselédség legnagyobb része házon kívül alszik, kivéve az uram komornyikját, az én komornám és még két alkalmazottat.

Mrs. Roosevelt felemel egy kartonlapot az íróasztaláról és megmutatja:

— Véletlenül éppen itt van a tegnapi menükártya. Reggeli: tea, tojás, szalonna, kávé és gyümölcs. Lunch: paradicsom-mártás, cocktail, hideg felvágott, burgonya, bab, gyümölcssaláta, krém, kávé. Otórai tea: marmelád, sajt, ananászszendvics, apró sütemény, tea. Diner: leves, rostbeef, hagyma, spenót, francia saláta, epertorta, kávé.

Az elnök urnak mi a kedvenc étele?

Az elnök mosolyog:

Az ütkörtőjást, azt hiszem, szívesen megenné minden étkezéshez.

— Agy- és szívérlelmesesedésben szenvedő egyénknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgáatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kíméletesen távoztatja el

Oceánrepülés, amely kényszerleszállással kezdődik

Newyork, augusztus 10.

Adamovics József és Benjamin amerikai repülők, akik oceánrepülésre vállalkoztak, az amerikai Harbour-Dreze közelében kényszerleszállást végeztek.

A repülők nem értek simán földet, a mennyiben gépjük felborult és mindketőjüket maga alá temette. A szerencsétlenül járt pilótákat, akiket súlyos sérülésekkel húztak ki a gép roncsai alól, kórházba szállították.

Haldoklik a jamboree tevéje

Gödöllő, augusztus 10.

Horthy kormányzó kedden délután újra meglátogatta a gödöllői cserkész táborát, ahol egész nap vidám és munkás élet folyik.

Van azonban szomorú híre is a cserkész tábornok. A beduinok tevéje, amit a beduin cserkészek a budapesti Állatkertnek akartak ajándékozni, súlyosan megbetegedett. Kedden már nem akart enni, sem akar mozogni sem. A kihívott állatorvosok véleménye szerint aligha ér meg csütörtököt.

A csehszlovák cserkészek egyébként csütörtökön hajnalban már utrakeltek hazafelé. Szabadságuk csak ennyi időre szólt, megegyezés szerint azonban a most eltávozott cserkészek helyett újabb csapatok jönnek táborozásra Csehszlovákiából.

Azután még elmondja az elnök, hogy a háztartás költségeit ő maga irányozza elő, mert sohasem zavarna ilyen csekélységekkel az urát. Egyáltalán háztartásról sohasem hall beszélni otthonában Roosevelt, akit felesége megkímél minden kicsiny napi kérdés elintézésétől. Eleanor Roosevelt különben is tökéletes asszony. De ha egyébként nem, ezért minden amerikai férj irigykedve beszél az elnökről, aki sohasem hallja otthonában a cselédkérdés számtalan ügyes-bajos dologát.

Félrevezetik Önt, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Utasítsa vissza a ragaszkodókat az eredeti csomagolású „OLLA”-hoz.

Égészseges fenyőes haj FÉKETEFEJÜ-EXTRA-SHAMPOON hajfény áttal

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

A szerelem válfajai párbeszédekben

A szerelem, ha Pubika bent van a szobában

(A szobában egyelőre ketten vannak: Lili és az öccse, Pubika. Lili himez, néha-néha loppa az asztalról? (Ez mivel már mindjárt öt óra): Azonnal takarodj le a kertbe! Pubika: Abba járok. (Elhelyezkedik egy koroszekébe.)

Pubika: Acc abból a lilából, vagy nem acc?

Lili: Mondtam már, hogy nem adok.

Pubika: Nem acc?

Lili: Nem.

Pubika: Taknyossa...

Lili: Na várj csak, mert haza jön anyu.

Pubika: Jöjjön. (Elkezdi az asztalt egy zeggel piszkálni.)

Lili: Hát megbolondultál, mit csinál az az asztal? (Ez mivel már mindjárt öt óra): Azonnal takarodj le a kertbe!

Pubika: Abba járok. (Elhelyezkedik egy koroszekébe.)

Lili: Pubika, ha szépen kimész, nem szólok anyunak.

Pubika: Szójj! (Kopogás, Lili szorgalmasan barmot, Pubika képére gonosz mosoly ül ki.)

Feri (belép): Csókolom a kezét, Lilike.

Lili: Pá Feri, foglaljon helyet.

Feri: Kézcsókom, ugy is annyit ülök istálom. A, Pubika maga is itt van?

Pubika: Itt vagyok há.

Lili: Pubi hogy felelsz, ma kapsz anyutól!

Pubika: Anyu nincs itthon.

Feri: Nincs itthon!... Hanem micsoda gyönyörű cirkusz jött! Most állítják fel a barompiacot...

Lili (kis sóhajjal): És negyed hatra mondat, hogy jön...

Feri: Tudja Lilike, istálom, egy csoda cirkusz és micsoda indiánok és két akkora elefánt, hogy elfér a tenyeremben. Bizony, de csak ötig lehet látni...

Lili (nagyobb sóhajjal): És anyu rém pontos.

Feri (egyre nagyobb meggyőződéssel): És tudja, Lilike kérem, gyerekeknek mutatnak külön bábszínházat, Jancsikát és Juliskát és amelyik gyerekeknek ez nem tetszik, igazi puskával célba lehet.

Pubika: Nem is igaz, nem is igaz!

Feri: De bizony, Pubika, mit mondjak magának: szavamra. (Lilike) Vis major...

Lili: És nem is emlékszem, hogy anyu egyszer is ne lett volna pontos.

Feri (lángoló fantáziával): Aztán tudja, Lilike istálom, van egy kis vonat, egy ekkora mozdollyal, de rendes, igazi mozdony és a melyik gyerek akar, fel is ülhet és vezetheti a cirkusz körül. Maga nem akar, Pubika?

Pubika: Meg is mondom, meg is mondom!

Feri: Mit mond meg, Pubika?

Pubika: Azt, hogy ki akartak küldeni.

Lili: Na hallja ezt a szemtelen kölyköt? Ki akar kiküldeni?

Pubika: Feri bácsi. Hogy csókoljon. Ugyis láttam, ugyis láttam.

Lili: Ma aztán kapsz egy pofot.

Pubika: Aggy. Ugyis láttam a kertben. A nyakadat csókoltam, meg a szádát és most megint akarja, hogy menjek a cirkuszhoz.

Feri: Én akarom? Én csak mondom itt Lilikének, hogy mit láttam, hogy... hogy jött egy cirkusz, egy gyönyörű cirkusz, arannyal, meg vörössel, sok barna, fényes szőru lóval, melyek tízes karikákon ugrálnak át és bántos szemű nők bukfenceznek a hátukon és vannak medvék, amik tejet isznak, bicikliznek és sóvárogva nézik a székek zöld plüssét; tessék mondani, Lilike, hibás vagyok, ha el kell mondanom, hogy van ott egy lány is, a kinek olyan a feje, mintha az egész világ árnyékban volna és csak azt az egy fejet sütné a Nap és a szeme olyan gyönyörű, hogy nem jó belenézni, mert több szépség nem lesz számodra a világon, a szája úgy virít, mint egy vízbe esett virág és a lelke egy fehér világ, melyet örök muzsikaszó tölt be. És ez a lány... (Kint lépések hallatszanak és nemso-kára belép a Mama.)

Mama: Szerusztok gyerekek, jónapot Feri. Feri: Csókolom a kezét.

Mama: Hát ezzel a gyerekekkel mi történt? Elaludt.

Lili, Feri (egyszerre): Elaludt?

Mama: Na, ez érdekes.

Feri: Nagyon.

Lili: Hanem anyukám, ma nem voltál pontos, fél hat.

Mama: Igen, gyerekek, képzeljétek, ahogy jöttek el a barompiacra, valami sürgős-forgást látok, képzeljétek, cirkusz jött.

Feri (kicsit keserűen): Cirkusz...

— Nagybányai kommunisták a szatmári törvényszék előtt. Tudósítónk jelenti: A szatmári törvényszék gyorsított eljárás alapján szerdán tárgyalta a nagybányai kommunisták bünpörét, akik a vádirat szerint az augusztus 1-i „vörös napon” a „Phoenix” kénsavgyárban és az utcákon lázító tartalmú röpcédulákat szórta szét. A pár két vádlottja azzal védekezett, hogy a röpcédulákat egy is meretlen embertől kapták, azzal, hogy azok reklámcédulák és pénzért ígért szétosztásukért. Mindnyájan nyomorogtak és így kapva-kaptak az ajánlaton. A bíróság vágyakozókat büntösnek találta. Ardelean Károly kocsát 6, Bernát Dezső szabót 8, Löwy Elemér kereskedőt 9, Herschkovits Dezső kereskedőt 10, Vancsiszin András vízvezetékészert 6 és Katz Emil tanult 8 hónapi fogságra ítélték, azonkívül 00-tól 10 ezer lejig terjedő pénzbüntetésekkel sújtották őket. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak feleltek. Az elítélteket nem helyezték szabadlábra.

— A CHARLES HESSER CIRKUSZ NEGYVENEZER LEJES FUVARSZÁMLAJA. Kolozsvárról jelenti: A B. L. tegnapi számában megírtuk, hogy a kolozsvári Centrala szállítási vállalat igazgatója feljelentést tett a rendőrségen, hogy Pimmer Károly nevű alkalmazottja, 72 ezer lejjel nyomtalanul eltűnt. Most arról értesülünk, hogy nem történt sikkasztás. A Kolozsvárról továbbmenő Charles Hesser cirkusz, amely a Centralával szállított, a 72 ezer lejes elvámolási díjból, csak 40 ezer lejt fizetett, míg a hátralékos összeggel a cirkuszigazgató megszökött. Ilyen értelemben tett jelentést a vállalat igazgatója a rendőrségen, ahol az ügyben nyomozást indítottak.

— Kapával és lapátokkal a községi bró ellen. Kolozsvárról jelenti: But Péter, Rajta Péter, Rajta Mihály és Gábor Simon Feketekő községbeli emberek kapával és lapátokkal rátámadtak az ottani bíróra, mert a bíró az utépitéshez szükséges „sotter”-t nem velük hordatta. A csendőrség közbelépett és a támadókat le tartóztatta. A négy falusit a kolozsvári ügyészségre kísérték.

ABLAK

A birodalmi flottavédelmi szövetség látszattámadást rendezett München ellen. A kora reggeli órákban már óriási tömeg lepte el az utcákat. Fél 11 órakor 60 motorkerékpáros futár figyelmeztette a lakosságot a küszöbön álló támadásra, majd háromnegyed 11 órakor megjelent az első bombavető repülőgép, tíz perccel később az általános támadást harangjelzésekkel tudatták. Röviddel ezután minden irányból megjelentek a bombavető gépek és homokzsákokkal súlyosított zászlókat dobáltak le. Ezután rohamcsapatonak vonultak ki, hogy gázmaszkokkal felszerelve védelmet nyújtsanak. A tüzéség is gázmaszkosan vonult ki. A látszattámadás öt percig tartott, ezután a repülőgépek elszéledtek. Megállapították, hogy ha a támadás valódi lett volna, München leglakottabb részei porrá és hamuvá váltak volna. Hiába gyönyörű az ilyen légitámadás. Egy hatalmas város „porrá és hamuvá” vált volna. Óh, be szörnyűséges, Még így homokzsákkal is enbertelen. Ami, nem is csoda, hiszen az Ember csinálja.

Johnson Hugh tábornokot Roosevelt az amerikai ipar diktátorává akarta kinevezni. A tábornok, kinevezése előtt, hirtelen meghalt.

— Utonálló lett a nyomorgó szállodai portás. Szatmárról jelenti: Sztarinka József, a „Dacia” szálló portása már régebben elvesztette állását és azóta nem tudott elhelyezkedni. A nyomorba jutott ember kétségbeesésében utonállásra vete-medett. Összeállt Pop Árpád nevű munkanélküli társával, majd utját állta Szilágyi Sándor kereskedőnek, aki előtti rendőrkormányosnak adta ki magát. Ezután igazoltatni akarta a kereskedőt, majd nekiesett Szilágyinak, akit alaposan elverték és kifosztottak. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta.

— KOLOZSMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Forta Petru megtámadta Rosca Györgyöt a hunyadi országúton és arra kényszerítette, hogy a nála levő 8000 lejt adja át neki. Az utonálló falusit ma a kolozsvári ügyészségre kísérték, a pénzből azonban már csak 280 lejt találtak nála. A vizsgálat folyik. — Végh Ila szamosfalvi szabónő feljelentést tett Kádár Lenke nevű cselédje ellen, aki — miután asszonya felmondott neki — arra kérte a szabónőt, hogy meg egy éjszakát a lakásban alhasson, miközben sok mindent összelopott. A nyomozás folyik. — Kovács Ferenc kolozsvári lakos feljelentést tett a rendőrség ismeretlen tettes ellen, aki Honvéd-utca 40. szám alatti lakásának kapuja elől 2500 lej értékű biciklijét ellopta.

— Felháborító csendőrbatalítás egy szatmármegyei községben. Szatmárról jelenti: Özevgy Sepsi Dánielné feljelentést tett a sárközi csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek két hordó borát ellopták. A csendőrség a lopással Francia Ferenc 52 éves turtarebesi földmívelést gyanúsította, akit elő is állítottak. A földműves tagadott, mire 9 napon keresztül a csendőrség tartóztatta, ahol borzalmasan össze kintózták. A szerencsétlen embert, akit naponta háromszor is vallattak, az őrmester meztelenre vetkőztette, az őrszoba padlóján hasrafektetve, szeges bakkan-csaival összetaposta, majd guzsbakötözte. Az agyongyörtört földműves pokoli kínjai ellenére is ártatlanul hangoztatta. A

kilenc nap eltétele után Franciát gyalog akarták bekísérni Szatmárra, a gazda azonban Turtarebesre összecsett. A kórosvos megállapította, hogy a földművesnek több bordáját betörték. A csendőrségter áldozata azóta élet-halál között fekszik. A megkínzott gazda családja a szatmári ügyészségen bűnvád feljelentést tett a brutális Vancea őrmester ellen.

★ FONTOS FIGYELMEZTETÉS A HAZI-ASSZONYOK RÉSZÉRE. Befőzéshez a legjobb cukor a botfalusi süvegcukor, mert a legkiadósabb és a gyümölcsöt legjobban konzerválja. Ezt a süvegcukrot a mai naptól kezdve kristálycukor áron árulják. Befőzéshez tehát csakis botfalusi süvegcukrot vegyenek.

— MÁRAMAROSSZIGETEN IS... Máramarosszigetről jelenti: A máramarosszigeti törvényszék kedden tárgyalta Adler Aranka és Schwartz Manó ifjúnok ügyét, akik a vádirat szerint, augusztus 27-én éjszaka röpcédulákat osztogattak. A bíróság Adler Arankát 2 és fél évi, büntetését pedig 1 évi börtönnel sújtotta. Az ügy tárgyalása általános feltűnést keltett Máramarosszigeten, ahol az utóbbi időben semmiféle kommunista megmozdulást nem tapasztaltak.

— A KOLOZSVÁRI HADBÍRÓSÁG HIREI. Tudósítónk jelenti: A hadbírósg most foglalkozott Nicolae Radu hadnagy ügyével, aki 1920-ban a vaslui 25-ös gyalogezred élelmezésénél szolgált és miután onnan 70 ezer lejt sikkasztott, külföldre szökött. A hadnagyot távollétében 5 évi börtönrre ítélték és rangjától is megfosztották. — A hadbírósg 2 évi elzárással sújtotta távollétében Schiopu Joan, nagyváradi 13-as huszárt, aki 1928. szeptember 2-án Szászsebesen Hönig Kata 3, Hönig Mária 6 és Branza Mária 8 éves kislánykát ellen erőszakot akart elkövetni. — Kiss Károly gyulafehérvári hidász ez év márciusában Magyarországra szökött, ahonnan csak a napokban került haza. A szökevény hidászt hat hónapi fogságra ítélték. — Tókes Pál, aki a dési 81-es gyalogezrednél teljesített szolgálatot, nyári szabadságáról 2 napot késlett. A szadista hajlamu törzserőrmester emiatt a katonai áruaktárba vitte és ott ájultra verte. A szerencsétlen közlegényt, aki meg is szökött a verés miatt, szerdán megtalálták és elővezették.

— AKI MAETERLINCKTŐL KÉT ÉS FÉLMILLIÓ FRANKOT LOPOTT. Nizzából jelenti: Maurice Maeterlinck, a nagy belga költő feljelentésére letartóztatták André Gasiglia nizzai ügyvédet, aki egyike a város legtekintélyesebb polgárainak, többek közt az Alpes Maritimes département tanácsának is tagja. Maeterlinck két évvel ezelőtt kétféle nyolcszázézer frankot adott át Gasigliának, azzal a céllal, hogy vásárolja meg számára a Castella Mare nevű pazar villát. A vétel állítólag megtörtént, Maeterlinck beköltözött a villába, mikor nemrég törvényes végzet kapott, hogy fizesse ki a vételárát, ellenkező esetben a villa újra árverésre kerül. Kiderült, hogy Gasiglia a rábizott pénzből mindössze háromszázézer frankot fizetett ki, a többit elspekulálta.

Dr. Naima I. Aysubi kisasszony Egyiptomban az első nő, aki ügyvédi vizsgát tett.

★ SZÉP HAJ — fénylő és puha, mint a selyem — ez az Ön vágya is! Vágya köny. nyen teljesül, ha haját hetenként a „Fekete-fejű” Shampoo-nal mossza.

— MEG HALLANI IS FÁJ. Augusztus közepén tartunk, de még mindig nem következett el a nyár. Nyugaton ezzel szemben dühöng a kánikula. Londoni jelentések szerint Angliában egészen rendkívüli nagy hőség uralkodik. Ugy látszik, csak most tört ki az angol szigeten egyébként korábban bekövetkező kánikula. A hőmérséklet árnyékban 35 fok Celsius fölé volt. A fővárosból hárommillióra becsülik azokat a tömegeket, amelyek weekendjüket ezen a héten a környező partvidékeken töltötték. A mostani weekend különösen sok halálos áldozatot követelt meg: huszan a tengerbe és a Themsebe fulladtak, százan gutaütést kaptak a hőségtől. A hőség Spanyolországban is tovább tart. Sevillában több napszúrás történt. Granada környékén heves vihar pusztított, mely a Madrid felé vivő vasúti síneket négyszáz méterre felszakította. A vihar által a terményekben okozott kár jelentős. Párisban a hőmérő tegnap 43 Celsius fokra emelkedett. Az ország minden részéből nagy hőséget jelentenek.

— ÖSSZEESETT A RÉTEN. Csikszederáról jelenti: Kovács Lajos gyergyótölgyesi székely gazda korán reggel kaszálni igyekezett a falu közelében fekvő rétére. Alig néhány lépésre kaszálójától összecsett és mire az utána jövek gyorsan segítségére siettek, meg is halt. A hirtelen halálos esetben bevezetett orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen gazdát legyengült szíve ölte meg.

— AZ OROSZLÁN MUFOGAI. Párisból írják nekünk: Sarah Garyth, a híres oroszlan-szelidítő Prince nevű oroszlanja egyszer rossz kedvében át akarta harapni ketrecek vasrácsát. Ebbe a kísérletbe még egy oroszlan fogai is beletörtek, Prince három fogát vesztette el. Fogatlan oroszlan azonban nem nagy szenzáció idomítani, a sivatag foghíjas királya nem is nagyon mutatós látvány és Prince-nek követnie kellett az emberek példáját: hamis fogakról gondoskodtak számára. Megbízta egy ismert chateauroux-i fogorvost, aki hajlandó volt a három kitört fog helyébe három aranykoronát illeszteni az oroszlan szájába. Aranyfogu oroszlan is többet ér, mint fogatlan oroszlan. Prince-et megkötözték, fölpeckelték a száját, sikerrel betették a három aranykoronát. Prince azonban makacs volt: meg akarta mutatni, hogy aranyfogakkal is tud harapni és mind a hármat kiharapta. Miss Sarah Garyth azonban nem nyugodott, egész hirneve forgott kockán és újra megcsináltatta Prince fogait, ezúttal — rozsdamentes acélból. Remélhetőleg az acél ellenállóbbnak bizonyul, mint az arany.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R.T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Codos és Rossi, a kitűnő pilóták — mint ismeretes — megdöntötték a távrepülés világrekordját és ezzel örökre betűlték nevüket az aviatika történetébe. A repülőkre nemcsak világghírű formájában mosolygott rá a szerencse, hanem — a francia légügyi minisztérium egymillió frankos díját is megkapták.

— AZ EMBER MAJD CSAK 47-UTAN... Az Evening Standard értesítése szerint a franciák az új mérgező gázfajták egész sorozatával kísérleteznek. Ezekhez a kísérletezésekhez a francia vegyészeknek a fehér patkányok és az egerek hatalmas tömegére van szükségük. Franciaországban félő, hogy a rengeteg fehérpatkány és egér hal „hősi halált”. Bizonyítja ezt az a kereskedelmi statisztikai adat, amely szerint Angliának az exportja ezekből az állatokból fél év alatt a hétszeresére növekedett. Ezek a szerencsétlen állatok helyettesítik egyelőre az — embereket, mert az embereket megöltetik azzal, hogy csak akkor szerencsétlenek majd a mérgező gázokkal őket, ha már a halálos hatás biztos és kipróbált.

— VÖRÖS KENDŐKET TUZETETT EGY KALOZSVÁRI LÁNY A TEMPLOM ELÉ. Kolozsvárról jelentik: Nagy Anna virágosvölgyi lány két vörös kendőt adott Nagy János és Turzó Márton odaváló legényeknek, azzal, hogy augusztus 1-én tűzzék ki azokat. A legények eleget tettek a lány kérésének s a kendőket a jelzett napon két karóra a templom elé tűzték. Nagy Annát emiatt szerdán a kolozsvári ügyészségre szállították, ahol most abban az irányban nyomoznak, hogy mi a vezetője. Nagy Anna ugyanis már ezúton kapcsoltat volt a kolozsvári kommunista párttal 1-én is röpcédulákat osztogatott.

— FAVÁGÁS KÖZBEN LABFEJÉT IS LEVÁGTA. Kolozsvárról jelentik: Tragikus munkásszerencsétlenség játszódott le Apahidán, ahol Veér János 44 éves CFR-munkás favágás közben olyan szerencsétlenül suhintott le baltájával, hogy egyik lábfejét teljesen lemetszette. A szerencsétlenül járt vasuti munkást a kolozsvári állomásra szállították, ahol illő segítséget nyújtottak.

BEIRATKOZÁSOK A MARIANUM-BAN. A kolozsvári Marianum róm. kath. főgimnázium tagozataira és az internátusba a következő feltételek mellett lehet beiratkozni: 1. Elemi iskola. Beiratkozás aug. 25-től szept. 10-ig. Szükséges okmányok: Születési anyakönyvi kivonat, keresztlevele, ujjraolási bizonyítvány. Beiratási díj: 200, tandíj 600 lej. 2. Leány elemi és felső kereskedelmi iskola. Beiratkozás aug. 25—31 között. Javítóvizsga helybelieknek szept. 1-én, vidékieknek szept. 13-án. A leányliceum I. osztályába felvételi vizsga szept. 4-én, az V. osztályba szept. 12-én. A kereskedelmi iskolában felvételi vizsga nincs. Szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat, keresztlevele, állampolgársági bizonyítvány másolata, ujjraolási bizonyítvány, előző osztálybizonyítvány. Beiratási díj: 500, tandíj 3000 lej. Német nyelvű, örm. katolikusok, vagy akiknek anyja örm. kath., gör. kath. vagy gör. kel. csak miniszteri engedély alapján vehetők fel. Ezek sürgősen lépjenek érintkezésbe az iskola igazgatóságával. 3. Internátus. Külföldi diákok részére az évi ellátási díj 10.000 lej. Fürdő és butorhasználatért 700 lej külön fizetendő. Egyetemi hallgatók, amennyiben külön szobára tartanak igényt, az évi ellátásért 20.000 lej, két személyes szobában lakók 16.000 lej, közös teremben lakók 13.000 lej fizetnek. Kiváratra részletes tájékoztatót küld az igazgatóság. 4. Az iskolaépület. Minden tagozaton szept. 14-én d. e. 9 órakor Veni Sancte. Tanítás kezdete szeptember 15-én reggel 8 órakor. Az igazgatóság.

Homokbuckának szaladt startolás közben az „Azur-flotta” egyik gépe

Egy pilóta megfulladt a homokban, három súlyosan megsebesült

Lisszabon, augusztus 10

Balbo olasz légügyi miniszter és repülőrajza kedden este az Azori szigetekre érkezett. Az „Azur-flotta” két napig akart a szigetekre időzni, de szerdán megváltoztatták tervüket és reggel 5 óra 25 perckor Horta-ban a levegőbe emelkedtek hogy a portugáliai Lisszabonba repüljenek.

A repülőrajt utközben súlyos kimenetelű szerencsétlenség érte, amennyiben

egyik gép ismeretlen okokból a tengerbe zuhant.

A katasztrófa következtében egy pilóta meghalt, három pedig súlyosan megsebesült. Ezt a jelentést, amely Ponta Delgadából érkezett, megcáfolták Lisszabonból, ahol úgy tudják, hogy csak négy sebesülés történt.

A katasztrófáról szóló hírt később meg erősítették Lisszabonból. Az újabb jelentés szerint a szerencsétlenség nem a ten-

ger felett történt, hanem Ponta Delgadában, amikor a flotta startolni akart.

Az egyik gép homokbuckának szaladt és felborult. A kormánykeréknek ülő pilóta a szó szoros értelmében a homokba fulladt,

míg a hátrább ülő három megfigyelő tiszt súlyos természetű sérüléseket szenvedett.

A megdöbbentő katasztrófa pontosabb részleteiről egyelőre hiányoznak a közlelbi jelentések.

Baradlai László riportja:

JEDERMANN 1933

Uj diszletek, uj rendezés, uj effektiusok

A főszerepet: Ágy játssza — Karnagy: a Pénzügyminiszter — Ügyelő: a Csendőr

Népség, kaionaság, adótitviselők, kereskedők, iparosok, legények, leányok, vevők és adóalanyok

Szatmár, augusztus 10

Nem új, ilyen már volt.

Csak nem ilyen szomorúan kiabálón, ilyen apparátussal és nem ilyen reménytelenül.

Szabadtéri előadás volt Szatmáron — Kettő is.

Az egyik református gimnázium udvarán. Ott a színészek játsszák a Jedermant. Játsszák, becsületesen játsszák. Fste kilenczöt tíz-negyig.

A másik szabadtéri előadás a parkban van. Reggeltől estig. Szemben a korzóval és szemben az idegenforgalom lebonyolítására berendezkedett előkelő szállodával. A színházi előadás hőse: Jedermann. Magyarul: Akárki. A parkbeli előadás hőse: akárki.

A parkbeli előadást ugyanis az adóhivatal rendezi.

Ezen a szabadtéri előadáson kótyave-

tyélik el akárkinek megmaradt ingóságait.

Asztalt, széket, butort, varrógépet, üzlet berendezést és a gyerek bölcsőjét.

Végeladás.

Ütik a dobát, a polgári élet felett. Ütik a dobát a husz évvel ezelőtti hozományba kapott szekrény felett. Az ágy felett, a melyben szerelmes csókok között asszony lett valaki. Az ágy felett, amelyben vad jódo kinek között szült új életet a világnak az anya. Az ágy felett, amelyben éltek, szerettek, betegek voltak és meghaltak.

Ütik a dobát az élet felett.

Ki veszi meg Grün Salamon szekrényét? Negyven ezer lej fejében foglalták le. Adóért. Most, ezen az ezerkilencszázharminchármas aukción minden pénzért eladó. Ki veszi meg?

Ki meri megvenni

Amikor ott sir mellette Grün Salamon és Grün Salamonné.

Simogatják az ócska szekrényt. Két esztendeje nem látták. Akkor vitték el tőlük a végrehajtók. Betették a hidon tuli raktárba. Ott porosodott. Elrohadt Sir az oldala, amelyen meghízott patkányok hagyták rajtuk foguk nyomát.

És ki veszi meg az ékszerész boltberendezését? Az üveg pultot, amely hajdan olyan előkelő volt, hogy alatta gyöngysorok és briliáns-gyűrűk kápráztatták a szemet. Most üres a polc. A gyöngysorok eltűntek, mintahogy rég eltűnt az ékszerész és rég eltűnt az ékszerüzlet.

Csak az ajtó, amely szintén vevőre vár a szegénységnek ezen az idején árumintá-vásárlán, csak a megmaradt ajtó hirdeti otfelejtett táblájával, hogy „Ékszerész”.

Két varrógép.

A munkának lenézett, szorgalmas hangyái.

Rozsdások és hallgatók.

Odalökve állnak. Bántja őket a napfény. A szemérmes szegénység szimbolusai ők. A tulajdonos valahol a tömegben áll. Nem mer ő közeledni a géphez. — Csak messziről nézi sorsukat. Valamikor kattogtak, vigan jártak. Kenyeret kerestek velük. Szomorú kenyeret, sovány, száraz kenyeret. Kelengyét varrtak rajtuk, bálí ruhát, csecsemő-pólyát, és halotti szemfedeleket. Rozsdások már a gépek. Berozsdásodtak a hosszú hallgatásba.

Az adó nincs kifizetve most sem.

De a gépek már csak ócskavasnak valók.

Pénzügyi politikánk sir ebben a mondatban.

Itt a fűszeres boltja.

A mérleg, amely már nem mér.

A polcok, amelyek üresek.

És a kereskedő, aki már nem kereskedő.

Három mondat.

Van olyan meggyőző gazdasági munka, mint Werner Sombart bármelyik könyve.

Esztorgapad. Tizennégyezer lej adótar-tózás fejében.

Gazdát cserél hétszázhusz lejért.

Megér ötezret.

Diatermiás gép. Modern. Orvosé volt Németországból hozatta Még Hitler előtt. Fialat volt, lelkes.

Műtőasztal.

És a cipészkirakat polcai Rajtuk a fel-írás: Garantiált, jó minőségű cipők kaphatók és rendelhetők.

Közben pereg a dob.

NEM MER VENNI A VEVŐ

Vevő kevés van.

Ácsorgó, néző annál több.

Valaki venni akar. Tizen is lebeszél.

— Nem szégyelli magát, innen akar venni?

— Ha én nem veszem, veszi más.

— Akkor vegyen. Hátha a tulajdonos, vagy annak családjából valaki vissza tudja vásárolni a holmit. Meg akar gazdagodni a szegény ember könnyéből?

A vevő ötöl-hatol. Sajnálja a jó üzletet. Mert potom ólcsón kótyavetyélik a holmikat. Ahogy viszik. Nincs hely már az adóhivatal raktárában. Végeladást kell rendezni. Occasio. A gép tovább megy. Holnap is van foglalás. Új szekrények, új mosdók, új varrógépek vándorolnak át a

polgári lakásokból az adóhivatali raktárba. Kell a hely. Két év óta tartják a holmikat. Várták, hogy kiváltsák őket. Hiába várták. Most már nem várak. Száz lej egy szekrény. A fuvarköltség többbe kerül. Gyerünk, gyerünk. Végeladás.

Nem mernek venni az emberek. Félnek a megfélemléstől.

A RAVASZ ADÓALANY

Más élelmesebbek üzletet csinálnak. Mikor látják, hogy valaki vevő szán dékkel érdeklődik az ágy vagy a szekrény után, hozzá somfordálnak.

— Nézze csak jóember, miért akar maga itt venni. Miért akar megbántani egy csomó embert. Jöjjön el hozzám. Van egy éppen ilyen ágyam vagy szekrényem eladó. Ugyanannyiért megkaphatja.

— Mi maga? Butorárus?

— Nem uram. Adóhátralekés vagyok. És jószímatu ember. Tudom, hogy ez a végeladás arra való, hogy helyet csináljanak az új holminknak. Tehát foglalás lesz és elszállítás. Én megfizettem őket. Eladom, amim van, azután jöhetnek hozzám foglalni.

Leleményesek az emberek.

Nevetni is lehetne ezen a leleményeségen.

Csak valahogy fanyar ez a nevetés. Elkéseredett.

Mint amilyen az egész aukció.

A MINISZTER UR VAJJON HOGY EBÉDEL?

A szegénység mintavásárlásánál a pénzügyigazgatóság tisztviselői uralkoznak.

Az ember jajgatni vagy szitkozódni szeretne. Miután egyiket sem teheti, tehát udvariaskodik és tréfásan megkérdi:

— Hogy megy az üzlet?

— Rosszul kérem — válaszolják — nincs vevő, nincs pénz és nincs vásárlási kedv.

— De akkor miért csinálják ezt az egész cirkuszt? Fényes naopal, a város szívében, az elkéseredettség kellős közepén? Miért?

— Rendelet uram, felsőbb rendelet. Mi nem tehetünk róla, mi csak hivatalnokok vagyunk, akik a parancsot végrehajtják...

Igen tisztelt miniszter ur, alázatosan jelentjük, a parancs végre lett hajtva. Elkelt az esztorgapad hétszázhusz lejért és elkelt egy mosdó hatvan lejért. De amit az összegyűlt szegénység a vevőkre és a miniszter urra mondott azt sajnos, nem irhatom ide.

Igazán sajnálom.

Bár a miniszter ur bizonyosan nem babonás és nem hisz az átokban.

De az ebédje bizonyára nem izlene ma. Én csak néztem és hallgattam: de még sem tudtam ebédelni.

Félek az ügyvéd urtól

Brebera Vencel dr.

nyugdíjkiadási ügye tovább dagad

Az ötvenszázalékos felezés kérdésében helyreigazít az ügyvéd és nyilatkozik a kliens

A közelmúltban nagy érdeklődést keltett cikkben számolt be a B. L. a temesvári vasutigazgatóság körletében történt elhárított nyugdíjbojányról. Megírtuk, hogy több ügyvéd ellen eljárást indított a CFR jogügyi osztálya, mert olyan esetekben, amikor az esedékes nyugdíjakat a Casa Muncii teljes egészében saját kezeltetésére utalta ki, ezek az ügyvédek kizárólag azon az alapon, hogy az irrendes hirtől előbb tudták meg, a szerencsétlen vasutasoktól 50 százalékos részesedést szedtek a kiutalások „kijárásiért”.

Ebben a cikkben Brebera Vencel dr. temesvári ügyvédet is aposztrofáltuk. Brebera dr. aki egy a nyugdíjas mozgalmában, mint a dalárdai életben, sőt a nemzeti-parasztpárttal saját szakállára lepakolt magyar disszidensek között is, hangos szerepet játszik, élénken feljajdult erre az aposztrofálásra, amely szó szerint a következőképpen hangzott:

„Az előbbihez hasonló, bár nem azonos Losonczy Mihály nyugdíjas vasutas ügye, akinek 1926 óta elintézetlen nyugdíja fejében most 57 ezer lej utalt ki. Az illetékes igazgatóságnak tudomására jutott, hogy Losonczy ügyvéd je, Brebera Vencel dr. erre az összegre is 50 százalékos egyezséget csinált. Utána néztek Losonczy nyugdíjügyének dossziéjában s kiderült, hogy Brebera mindössze két kérvényt írt s egyebet sem tett az ügyben. Ennek az összegnek a kiutalását is letiltották.

Az eset nagy port vert fel Temesváron, ahol a vasutasok a végletekig fel vannak háborodva Brebera ellen. Az ügyvéd, aki különben a nyugdíjasok egyesületének a vezére, jómódu ember.

Szó szerint ennyit írtunk Brebera dr.-ról, aki erre egyik temesvári lapban azonnal terjedelmes helyreigazítást jelentetett meg és nekünk is küldött ilyen helyreigazítást, számszerint kettőt. Az első így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Mult hét folyamán úgy a „Brassói Lapok”-ban, mint a „Népújság”-ban „Nyugdíjasok piócája” cím alatt cikk jelent meg, melyben Losonczy Béla CFR nyugdíjas ügyében részéről kifejtett munkámat és abban kikötött honoráriumomat is bíralt tárgyiról teszik.

Nem kívánok ügyemben magam bírálatát mondani, hanem csatolom ügyfelem, Losonczy Béla ujmosnicai lakos, CFR nyugdíjas saját nyilatkozatát és kérem azt a sajtótörvény 20. pontja értelmében nagybecsű lapjokban, mint helyreigazító nyilatkozatot közzétenni szíveskedjék.

Magam részéről bátorodom megjegyezni, hogy én a vasutasok nyugdíjesületének elnöke sohasem voltam. Elnöke voltam a Temes-Tornotál vármegyei Allami Nyugdíjasok Egyesületének 1926-tól 1929-ig, amikor erről is lemondottam, de az egyesület választmányának és a Közgazdász határozott felkérésére ideiglenesen vezettem mind addig, míg az Egyesület bele nem oltad az újonnan alakult Bánsági Allami nyugdíjasok Szövetségébe.

Kiváló tiszteletem ösztönre nyilvánításával maradok igaz hívők: Dr. Brebera Vencel.

Brebera dr. tehát beismeri, hogy vezetés szerepet vitt a nyugdíjasok között azok általános mozgalmában. Mi sem állítottunk többet.

MIT MOND A FÉL, AKI MFG. FELEZTE A NYUGDIJÁT...

Losonczy Béla nyugdíjas vasutas, nyilvánvalóan Brebera dr. intervenciójára, segítségére sietett ügyvédjének a következő nyilatkozattal:

NYILATKOZAT.

Alulírott Losonczy Béla CFR nyugdíjas, ujmosnicai lakos, azzal kapcsolatban, hogy a „Brassói Lapok” és a „Népújság” nyugdíjügyemben a Brebera Vencel ügyvéd ur működését bírálat tárgyává tette, kötelességemnek tartom, mint legilletékesebb ezen ügyben, az alábbiakat kijelenteni:

En három évvel ezelőtt adtam meg-

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

zom és a neki járó honoráriumot kész örömmel fizettem ki saját magam akaratából, anélkül, hogy ügyvédem arra felszólított volna.

Ujmosnica, 1933 évi július hó 25. Előttünk, mint tanúk előtt:

Sárközy János.

Verner Menyhért.

Losonczy Béla.

Most, hogy a kettős helyreigazítást leközöltük, a CFR temesvári igazgatóságának jogügyi osztályától szerzett információink szerint bátrak vagyunk közölni az alábbiakat is:

Losonczy Béla nyugdíjdosziéjában lámpással sem lehet két Brebera-kérvény, nélt többet felfedezni. A közigazgatási per ügyében, amit Brebera dr. állítólag folyamatba tett, a CFR semmiféle idézést nem kapott.

Nem csodálható tehát, ha Temesvári nyugdíjasai fel vannak háborodva Brebera dr. 28.500 lejes ügyvédi honoráriuma ellen,

még ha ennek fejében bizonyos okmányokat be is szerzett Losonczy számára.

Tényként közöljük, hogy Losonczy nyugdíjast kioktatta a CFR temesvári igazgatóság jogügyi osztálya. Közölték vele, hogyha peres álláspontra helyezkedik, akkor sem köteles az 50 százalékos ügyvédi tiszteletdíjat megfizetni, ha arról írást adott. Losonczy azonban mind egyre ezt hajtogatta:

— Félek az ügyvéd urtól...!

Es ebből nem engedett.

Tényként állapítjuk meg, hogy a Brebera ügyében egy bukaresti CFR igazgató járt Temesváron. Megállapította, hogy a volt nyugdíjas elnök mindenben betartotta a formákat. A 28.500 lejes ügyvédi honorárium járt Brebera dr.-nak, mint az államnak az adó. Ellene a vasul semmikepp sem járhatott el. Az összeget tehát már ki is utalták és az annak rendje és módja szerint megfizetett. A nyugdíjas között, akinek ez az összeg több évre kenyeret és az ügyvéd között, akinek — honoráriumot jelentett.

MIT MOND A CFR-NEK A KI-JÁRÓK ELLEN KIBOCSÁTOTT RENDELETE?

Mint a cikk újra leközölt inkriminált része mutatja, e sorok írója egyetlen durva kitért sem használt Brebera dr. tulajdonságának minősítésére. Kifejezetten a tények megállapítására szorítkoztunk. A vasuti hivatalos lap 622. számában közölt 145010—86050 C. A. szám alatt 1932 március 11-ki dátumu rendelet kissé súlyosabban minősíti a kijárók 50 százalékos honoráriumát. Alljon itt szószerinti magyar fordításban a rendelet ide is vonatkoztatható része:

„A CFR aktív és nyugdíjas személyzetének tudomására hozatik, valamint azoknak is, akik a jövőben fognak nyugdíjaztatni, hogy úgy a kölcsönök engedélyezése, mint a nyugdíjak megállapítása és kiutalása a CFR nyugdíjintézetéről a lehető legrövidebb idő alatt a hatalból történik. Mindennemű mellékleten való közbenjárás fölösleges. A vasuti személyzet, amely magukat befolyásosoknak hirdető egyénekhez fordul, nagy hibát követ el, mert jóhiszeműségében megcsalják. Pénzt vesznek el tőle, meg nem tett szolgálatokért. A befolyásukat fittogató egyének, akik kölcsönök gyorsabb, nyugdíjügyek sürgősebb, vagy más normák szerinti rendezését helyezik ki-látásba,

nem tesznek egyebet, mint hogy a tájékoztatlanokat megcsalják, hogy tőlük pénzt csikarjanak ki...”

A rendelet a következő kitéttel végződik:

„Mivel nekünk (CFR vezérigazgatósága) majdnem lehetetlen az ilyen megengedhetetlen eljárásokat felfedezni,

felhívjuk a CFR összes közegeit, leplezzék le valamennyi egyént, akik a CFR személyzetének és nyugdíjasainak bajiából és szenvedéseiből maguknak kereseti forrást csináltak.

Felhívjuk a figyelmet rá, hogy ilyen esetek kizárták tevése iránt minden szükséges lépés megtétele.

A temesvári vasutigazgatóság, illetve jogügyi osztálya hivatása magaslatán állott tehát, amikor lépéseket tett, hogy Brebera dr. 28.500 lejes honoráriuma ne fizetessék ki. E sorok írója sem tett egyebet, amikor az esetet a B. L.-ban nyilvánosságra hozta. Arról a magaslatról, amelyen Brebera dr. állott, amikor tekintélyes összeget felvette, nem kívánunk színes riportot írni. Örüljünk, a betartott jogi formáság és a Lörinczy Béla bátyánk szívében lakozó félelem ezúttal neki fűtyültek...

Némegy Gábor

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből: 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Témplédányt nem adunk

Lakás

Kiadó modern lakás, 5 szoba, fürdőszoba, kert, szeptember 1-től. Brassó, Transilvania (Raktárház) utca 4. sz. 12237

Modern lakosztályok, nagyobbak és kisebbek, kiadók. Brassó, Juliu Maniu (Vasut-utca) 61. 12401

Modern két szoba, konyha, azonnal kiadó, vagy szeptember 1-re. Brassó, Czell-telep, Siposnál. 12402

Állást keres

Elvállalnék fogorvosi, vagy technikusai tizlet vezetését. Tóth Dentist, Tg. Săuceș. 12402

Komoly nő, varráshoz és házvezetéshez ért, állást keres. „Mariska” jelígre a brassói kiadóba. 12405

Állást nyer

Elsőrendű férfitodrász segédet keres azonnal Gruber, Brassó, Hosszu-utca 31. 12406

Könyvek

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., (az udvarban) 12407

BABITS MIHÁLY összes költeményei, 414 oldal, diszkötésben 120 lej. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58. az udvarban.

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Házasság

Róm. kath., 31 éves iparos, biztos jövedelemmel, házasság céljából megismerkedne hozzáillő hajadonnal. Fényképes leveleket „Megértés” jelígre kérek.

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVÜJDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gartner Pál ideg orvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vaskos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálösztön. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, 56—58.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brasov—Brassó.

1933 ÉVI ŐSZI

LIPCSEI MINTAVÁSÁR

AUGUSZTUS 27-ÉN KEZDŐDIK

Az összes felvilágosításokat a LIPCSEI MINTAVÁSÁROK VÁSÁRI HIVATALA, LIPCSE,

vagy az erdélyi tb. képviselő: Erdélyi Német Kereskedelmi Grémiumo Szövetsége, Brassó, Alsó Villa-utca 1.

és a fiókképviselő

Trall Gusztáv bankigazgató, Kolozsvár, Calea Victoriei 3. adja meg